

Közélet, közérzet, kultúra

ERZSÉBETVÁROS

ERZSÉBETVÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK HAVONTA MEGJELENŐ INGYENES LAPJA

2023/7

ujsag@erzsebetvaros.hu

www.erzsebetvaros.hu

Erzsébetváros Hírei

Fiesta Erzsébetvárosban

Cikkünk a 7. oldalon.

Sikeres, jó hangulatú rendezvény volt június 24-én a Green Market vásár a Klauzál csarnokban. Amióta városok vannak, azóta a piactér nemcsak a kereskedelem színhelye, de fórum, találkozóhely és szórakoztatóipari központ is. Csakhogy manapság, amikor a nagy diszkonthalózatokban vesszük meg az élelmiszereket, épp a vásári forgatag maradt ki az életünkből. Ezt a hiányt pótolta az önkormányzat, a Helló Piac szervezet és a Nem adom fel alapítvány közös fenntarthatósági vására. – Ez volt az első ilyen rendezvényünk, ez most tökéletesen sikerült – hallottuk Niedermüller Péter polgármestertől, aki hozzátette: Ez csak a kezdet volt, folytatjuk! Green Market újra július 15-én.

Mi a helyzet a „családi ezüstről”?

Az utóbbi hónapokban a képviselő-testületi üléseken állandósultak a viták az ingatlanok értékesítéséről a „családi ezüstről”. Lássuk a tényeket: a fideszes Vattamány Zsolt polgármestersége idején az önkormányzat 17,379 milliárd forint értékben adott el önkormányzati lakásokat. A kedvezményes áron privatizált ingatlanok jelentős hányadában nem is a bérlők voltak a vevők, a Király MP Kft. például számos lakást olyan kedvezménnyel vásárolt meg, amely csak a lakókat illette volna meg.

A 2017-2018-ban eladott lakások 60 százalékát heteken, hónapokon belül tovább értékesítették. A 2019-es választások előtti hetekben pedig a fideszes vezetés olyan szerződést kötött három Király utcai épület eladásáról, amely közel 10 milliárdos kárt okozhatott

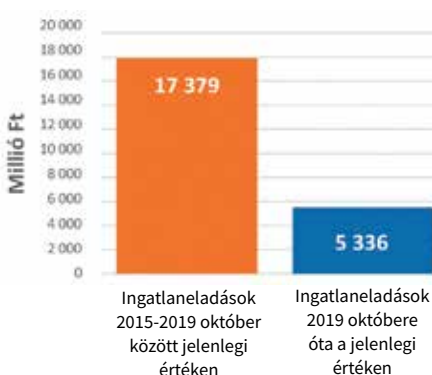
volna az önkormányzatnak. Még jó, hogy az ügyletet tavaly decemberben törvénysértőnek minősítette és hatályon kívül helyezte a Fővárosi Ítéltábla.

A fiatal Radics Béla fideszes képviselő, aki tavaly került a testületbe, mindenek ellenére a kerület mostani vezetését vádolja a „családi ezüst” kiürítésével. Hat telek értékesítéséről van szó, amelyek rendbetételére és méltó felhasználására a kerületnek nincsen pénze. Árukból viszont el lehet végezni Erzsébetváros vagyonát növelő felújításokat. Összesen 5,336 milliárd forintos értékéről van szó. Kollégái felvilágosíthatnák a fiatal képviselőt, hogy mikor, mi történt. És, hogy mi, mennyi.

Beszámolónk a vitákról a 4. oldalon.

INGATLANOK ÉRTÉKESÍTÉSE

Vattamány Zsolt második polgármestersége idején és Niedermüller Péter ciklusában

Nehéz összefoglalni, ki is Gerendás Péter. Énekes, dalszerző, szövegíró. Ütőhangszeres, spanyol gitáros, meg klasszikus gitáros, és operista is. Virtuóz muzikus, még inkább zenebohóc. Lírai, intellektuális művész, hatalmas lélekkel. Stand-up komikus. Világpolgár. Kilenc gyermek édesapja. Gyermekei közül néhány mindig ott van a koncertjén: segít, pakol, beszerel, zenél, fotóz, stb. Férj, aki a koncertjén köszönetet mond a feleségének, a támogató társnak, Nórának. Jó ember, kinek a lelkében dal van. És egy hatalmas játszószoza, telerakva szeretettel. Gerendás Péter ma már intézmény.

Cikkünk a 12. oldalon

AKADÁLYMENTES KERÜLET

5

A DROG NEM MEGOLDÁS

6

MI LESZ VELETEK, VÉDŐNŐK?

8

IDŐSNEK LENNI JÓ

9

RÁDAI MIHÁLY: UNOKÁINK IS EMLÉKEZZENEK RÁ

11

GERENDÁS PÉTER CSAK A ZENÉT VESZI KOMOLYAN, MAGÁT NEM „Álmaid mesévé költöm”

Fotó: Mészáros Tibor

Fotó: Wikipedia

A pápalátogatás emlékfája

Krisztus a jövőnk – ez volt a mottója Ferenc pápa április végi magyarországi látogatásának, és mi lehetne szebb jelképe a pápai vizit emlékének, mint egy fa. A fát a jövőnek ültetjük, egyszerre tanít türelemre, szépségre, környezetünk védelmére, a faültetés a jövőbe vetett bizalom és hit is egyben. Június 19-én, az erzsébetvárosi Szent Erzsébet Plébániatemplom kertjében, ezeknek a gondolatoknak a jegyében, közösen ültettek emlékfát **Szücs Balázs** egyháziügyi alpolgármester, református lelkész kezdeményezésére a katolikus és a görögkatolikus egyház képviselői.

Az eseményen részt vett **Erdő Péter** bíboros, esztergom-budapesti érsek képviselőjében **Horváth Zoltán** protonotárius kanonok, belvárosi esperes, a Rózsák terei Budapesti Görögkatolikus Parókia híveit képviselve dr. Jaczko Sándor parókus, érseki helynök. Szücs Balázs az emlékfá-ültetés kapcsán elmondta, a vallás szó latin megfelelője a religio azt jelenti: újra összekötni. Lelkészként és politikusként is hisz abban, hogy úgy a vallásnak, mint a városok vezetésének is egy célja van, összekötni az embereket. Ez a fa jelképezi Ferenc pápa törekvéseit az emberek, a generációk, a társadalmak egymásra találásában.

Sakk siker a Sirályoknál

Sinóros Szabó Dániel kivételes sakktehetség, idén először besöpörte a Budai Grand Prix Future-csoportjának első helyét, majd második helyezést ért el a Korcsoportos Ifi Magyar Bajnokság U12 csoportjában. Ez az eredmény a Sirály ifik eddigi legjobbjá. Mivel a nagyversenyekre minden ország korcsoportonként csak egy fiataalt küldhet, a napokban dől el, hogy Dani ősszel az egyiptomi korcsoportos világbajnokságon, vagy a Romániában megrendezésre kerülő Európa-bajnokságon képviseli majd Magyarországot.

A Sirály SE neve jól cseng sakk-körökben, ők szervezik a kerületi sakk diákolimpiát is. Erzsébetváros több általános iskolájában tartanak tanév közben sakkoktatást, illetve az alsó tagozatos korosztály számára minden hétfőn és szerdán 16-18 óra között nyitott a lehetőség a Klaudio Civil Központban arra, hogy megismerkedjenek ezzel a szellemi sporttal.

Balról a mi versenyzőnk, Sinóros Szabó Dániel

AZ EGYÜTTÉLÉST ÉS BUDAPEST SOKSZÍNŰSÉGÉT SZIMBOLIZÁLJA A KIRÁLY UTCA

Második Király-nap a legpestibb utcában

A legpestibb utca legkirályabb napját ünnepelték a második Király-napon, július hetedikén: szabadtéri kiállítással, kirakodóvasárral, játszótérrel, kulturális és közösségi programok sokaságával – Terézváros és Erzsébetváros közös rendezvényén.

Turisták keveredtek erzsébetvárosi és terézvárosi lakókkal a második Király-napon: derűs délutánt kaptak utcahossznyi kultúrával ott, ahol találkozik a VI. és a VII. kerület.

Csupa-csoda vándorjátsszótér, ökohangszerbemutató, Zenabaty, no, meg mosolygós arcok várták a családokat az Anker közben, az Asbóth utcában és a Rumbach-ban, miközben az alkalmi deszkán – a Király utcában – egymást követték a közönségbarát produkciók.

Mályki bohóc visszatérő fellépő a kerületben, ezúttal is elvárásolta a legkisebbeket.

A Búgócsiga Zenede gyermekkoncertje után, verőfényes napsütésben énekelte a közönség, hogy *Gyere táncolj még*, Szűcs Judith után pedig Soltész Rezsőre többen tényleg táncra perdültek, s együtt dalolták a művésszel, *Voláre Cantare...* „Hihetetlen, hogy már 50 éve a színpadon van, ragyogó formában” – lelkesedik egy kedves hölgy, aki elmeséli: tavaly is itt volt, mint hatodik kerületi

portyázó és idén is végig kint marad. „Néhány dolog elválaszt minket, de több az, ami összeköt. Nálunk van a legtöbb kiállítótér, színház, szeretjük a kultúrát, a zenét, a vidámságot, büszke vagyok rá, hogy már a második közös Király-napot tartjuk” – ezeket a mondatokat már **Soproni Tamástól**, a kedves szomszédok polgármesterétől halljuk a színpadon, köszöntő gondolatként.

„Akárhányszor idejövök, igyekszem a Király utca közepén menni” – veszi át a szót, derűséget kelte **Niedermüller Péter**, a VII. kerület első embere, aki szerint a sokféleség, a más-ság tisztelete és szeretete szintén összeköti

a két városrészt. „Örömmel köszöntöm idén körünkben a Budapest Klezmer Bandet, mely a számunkra fontos zsidó művészetet hozza el a Király-napra. A zsidó kultúra is meghatározó része az összetartozásunknak” – fogalmazott.

A beszédek után közös élménydobolásra invitál mindenkit az Etnosound, majd érkezik fülbemászó dalokkal a Budapest klezmer, megtelik a belváros. *Ki a Király?* címmel kvízműsort vezet Abaházy Csaba, a jó megfejtésért ajándék jár, közben fokozatosan cserélődik a közönség.

A Mordái folk rock zenekar bulihangulatot teremt majdnem este 10 óráig, amikor is véget ér a 2. Király-nap. Találkozunk jövőre! **Tzs**

Botlatókő avatás a Wesselényi utcában

Botlatókövet avattak július 6-án az egykori pesti gettó területén, a Wesselényi utca 27. előtt. Jelenleg ez a Kéthly Anna park, de a nyilas rémuralom idején még lakóház állt itt, amelyet azóta lebontottak. Annak a háznak a pincéjébe – 1945 januárjában – berontottak a nyilasok, és fejbe lőttek egy idős asszonyt. Weisz Hermáné Stein Gizella nem halt meg rögtön, még hetekig szenvedett a Budapesti Zsidókórházban. Az eseményt szervező MAZSIKE

elnöke, **Kirschner Péter** azt hangsúlyozta: „Ez a botlatókő azt is szimbolizálja, hogy házakat ugyan el lehet tüntetni, de az áldozatok emlékét sohasem.” **Szücs Balázs** kerületi alpolgármester hozzátette: „Erzsébetvárosban építették meg a nyilasok Európa utolsó zsidó gettóját. Ez a történelmi tragédia a mi súlyos örökségünk. A generációkra hárul a felelősség, hogy a múlt soha többé ne ismétlődhesen meg, és senkit ne lehessen a származása miatt megfélemezni. Meg kell szüntetni a megosztottságot, és el kell kezdenünk szolidaritással, empátiával egy új, békésebb országot építeni.”

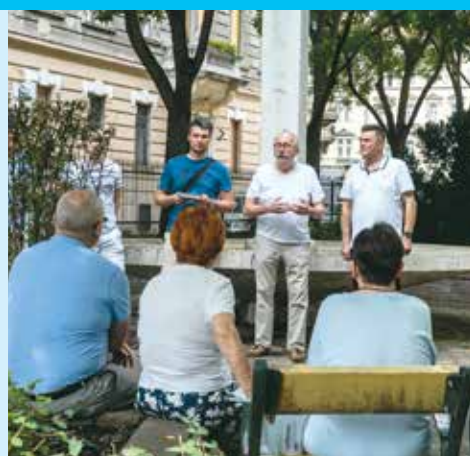
Ápoljuk közös értékeinket

A jövőben Bajor Gizi színésznő, Berger Leó kávéház tulajdonos, Faludy György költő, Farkas József református lelkész, Janikovszky Éva író, Karinthy Frigyes író, Kellér Andor író, Kellér Dezső író, konferanszié, Ruttkai Éva színésznő és Szendrei Júlia költő, fordító életműve is az erzsébetvárosi Értéktár része lesz. Bóka László helytörténész, lapunk munkatársának javaslatára erről döntött az Értéktár Bizottság.

Szücs Balázs alpolgármester, a testület elnöke elmondta, hogy ősztől folytatódik az Értéktári Estek rendezvénysorozata. Várható Kalmár Pál emlékest, Keresztury Tibor szerzői est, Tabányi Mihály harmonikaművész emlékest, és többek között Rejtő Jenő életútjával is megismerkedhetnek az érdeklődők. Különleges esemény lesz a Budapesti cirkuszok története újcirkuszi előadás, de lesz több forduló helytörténeti vetélkedő, és visszatérő vendégként tart előadást Saly Noémi a Csányi 5-ben. Az Értéktár Bizottság várja a lakossági megkereséseket, javaslatokat. E-mail: ertektar@erzsebetvaros.hu

Utcafórum a Szenes Hanna Parkban

Az önkormányzat hamarosan felújítja a Jósika utcát – ez volt a témája a június 26-án megtartott utcafórumnak. **Niedermüller Péter** polgármester a főtájtépítés szerepét magyarázta a lakóknak: **Takács Dániel** személyében olyan elkötelezett embert találtak, aki hatalmas lendülettel látott munkához. A kerület célja, hogy élhető, zöld menedéket hozzon létre, sok cserjével, fával. A tájtépítésztől azt hallottuk, hogy a Jósika utca igen szép jövő előtt állhat. Az önkormányzatnak ugyanis komoly esélye van arra, hogy nyerjen a *Főváros Egészséges utcák* címmel meghirdetett nagy összegű pályázatán. Takács Dániel szerint a Jósika-Csengery-Rottenbiller utca közötti szakaszon, beszámítva a kitűnő adottsággal rendelkező Szenes Hanna Park előnyeit új városrész jöhet létre. A polgármester azt is előrebocsátotta: valamit el kell dönteni. Rengeteg autó álljon-e a járda mellett, vagy rengeteg fa. A kettő együtt nem megy. A tájtépítészt a megújítási tervek fontosságát így értelmezi: ha valahol megújul valami, az ma-

gával hoz egyfajta szemléletformálást is. Az emberek másképp viszonyulnak egymáshoz, és a környezethez is.

Niedermüller Péter a New-York-i „miniterek” példáját is említette. Ha valahol van egy parkocska, zöld térség, a lakók szerszámozat, seprűt ragadnak, és önerőből gondozni kezdik. Sajátjuknak tekintik. Ebből a szempontból a Szenes Hanna park ideális hely lenne.

Garfield is erzsébetvárosi

Újabb Kolodko miniszobor kapott helyet a kerületben. Az idén 45. születésnapját ünneplő Garfield az Állatorvostudományi Egyetem Dembinszky utca felé eső oldalán egy kutyafejet ábrázoló kerítéselem szomszédságában kapott helyet. Az újság, könyv és filmszereplő macska debütálására 1978. június 19-én került sor, akkor jelent meg az első képregény, amelyben szerepelt. Most bármelyik nap találkozhatunk vidáman vigyorgó, színes szobrával is itt, Erzsébetvárosban.

Forrás: Kolodko

A KÉPVESELŐ-TESTÜLET RENDELETE (2023. június 21.)

Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzat Képviselő-testületének 20/2023. (VI.21.) önkormányzati rendelete Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzatának tulajdonában lévő piacokról szóló 9/2015. (III.31.) önkormányzati rendeletének módosításáról

Hatályba lép: 2023. június 22.

Épületfelújítási rekord

Erzsébetvárosban megkezdődött az elmúlt 30 év legnagyobb épület-felújítási és lakáspolitikai vállalkozása. A Jövő7 program keretében az önkormányzat két év alatt felújítja mind a 28 olyan épületét, amelyben kizárólag önkormányzati lakások vannak. A 3 milliárd forintos projekt egyedülálló a fővárosban.

Az önkormányzat saját tulajdonú lakóépületeiben az elmúlt évtizedekben egyáltalán nem volt felújítás, ezért az átlagosan több, mint száz éves házak állapota súlyosan leromlott. Egyes épületekben a második világháború óta nem volt tatarozás, így ezekben a XXI. századhoz méltatlan állapotok alakultak ki. Leszakadtak a toldozott-foltozott elektromos kábelek, mállik a vakolat, megrogytak a függőfolyosók.

– Azon dolgozunk, hogy a Jövő7 program keretében az Erzsébetvárosban található önkormányzati épületek a következő két év során európai minőségű otthonná válhassanak minden ott lakó ember számára – mondta el **Niedermüller Péter** polgármester, miután a program nyitányaként a Király utca 49-es és az 55-ös épületben befejeződött az elektromos hálózat 70 millió forintos felújítása.

A tervek szerint még idén megkezdődik kilenc önkormányzati társasház felújítása. Az önkormányzat kicseréli az elektromos hálózat gerincvezetékét, rendbe teszi a homlokzatokat, bontás esetén statikai megerősítést, bontást vagy tetőfelújítást végez a Csányi utca 4-es és 10-es épületben, megújul a Dob utca 14-es, a Garay utca 48-as, a Nefelejcs utca 12-es, a Péterffy utca 43-as, Kisdiófa utca 8-as, és 12-es, valamint a Szövetség utca 15-ös ház.

ZÖLDÍTÉS, ENERGIAHATÉKONYSÁG

Csányi utca 10.

Az elhanyagolt, sokszor vadparkolóként használt udvarokban belső kerteket hoznak létre, cserjékkel, csobogókkal, padokkal, saját csapadékgyűjtési rendszerekkel. A zöld udvarok tervének első vázlatait már elkészítették a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) tájrendező és kertépítő mérnöki szakának harmadéves diákjai, akik a terület szakembereivel együtt tovább dolgoznak a projekten. A zöldítés az életminőség javításának egyik kulcskérdése Erzsébetvárosban, ahol az egész fővárosban a legkisebb az egy főre jutó zöldfelület.

A felújítás része lesz a nyílászárók cseréje, ami az épületek esztétikai megjelenésének javításán túl, jelentősen csökkentheti az energiafelhasználást is. Számos épületben szükség lesz a talajnedvesség elleni szigetelésre, mert a nedvesedés komoly károkat okozott egyes épületekben, ami penészedést okozott, károsította az épületek szerkezetét.

Kisdiófa utca 5.

A BETÖRT ABLAK ELMÉLETE

A munkálatok során megújulnak a kapubejárók, a földszinti homlokzatok, a lépcsőházak és az épületek lábazatai is. A falakat antigraffiti impregnálással kezelik, hogy a falfirkákat gyorsan és hatékonyan lehessen tisztítani. A kapubejárók fölött mozgásérzékelő, úgynevezett alkonykapcsoló lámpákat helyeznek el a közbiztonság és a köztisztaság javítása érdekében.

Mindez nem csak a lakók közérzetét javítja, az utcaképet is kellemesebbé teszi. A nemzeti közti tapasztalatok igazolják a „betört ablak elméletét”. Ha egy házban nem üvegezik be a betört ablakokat, ha nem javítják ki a hibákat, éveken át díszlegnek rajtuk a graffitik, az elhanyagolt környezet szinte felhív arra, hogy itt szabad szemetelni, a lepusztult környék magához vonzza a bűnelkövetőket is. És fordítva: rendezett viszonyok hatása, hogy az arra járók is jobban vigyáznak a tisztaságra, a bűnözők is inkább elkerülik a láthatóan ellenőrzött, jól kivilágított épületeket.

TÁRSASHÁZAK TÁMOGATÁSA, LAKÁSGAZDÁLKODÁS

Felújításokra és energetikai felújításokra rekordösszegű pályázati támogatáshoz juthatnak idén azok is, akik nem önkormányzati társasházakban laknak. A teljes pályázati keret egymilliárd forinthez közelít, az épületek hőszigetelésének javítására, a fűtési és hűtési rendszerek korszerűsítésére 600 millió forintnyi kamatmentes kölcsönt biztosít az önkormányzat.

Folyamatosan megújul a bérlakásállomány is. Amikor a jelenlegi vezetés átvette a gazdálkodást, Erzsébetvárosban 432 lepusztult, üres önkormányzati lakás volt. Jellemző, hogy egy Nyár utcai ház felmérésekor 265 négyzetméteres használaton kívüli ingatlant találtak, amely 2005 óta várt arra, hogy sorsa jobbra forduljon. A félbehagyott felújítás nyomait jelezték ottfelejtett szerszámok, építőanyagok.

A mostani ciklusban már megújult 135 leromlott állapotú, használaton kívüli lakás. Az önkormányzat idén megduplázza a pályázatokon igényelhető bérlakások számát. Ennek eredményeként 100 ingatlan felújítása kezdődhet meg, olyan bérlők aktív közreműködésével, akik saját erőből tataroztatják az ingatlanokat, majd a befektetett összeget az amúgy is mélyen a piaci ár alatti bérleti díjakból jóváírhatják.

Kisdiófa utca 12. homlokzat felújítási terv

Erzsébetváros ingatlankezelő cége, az EVIN maga is hozzákezdett 17 eddig üresen álló lakás tatarozásához, 212 millió forint értékben. Ezekben a lakásokban kicserélik a víz- gáz- elektromos hálózatot, korszerűsítik a fűtést, szükség esetén cserélik a nyílászárókat és a kis alapterületű lakásokat átállítják elektromos fűtésre, ami az éjszakai áram felhasználásával, pénztárcabarát megoldást kínál. Az idei év felújítási rekordot hoz: 152 lakás újul meg. **Barát József**

MEGKÉRDEZTÜK A FŐÉPÍTÉSzt, SÓLYOM BENEDEKET

Mit kapunk 3 milliárdért?

Erzsébetvárosban körülbelül 1300 épület van. Mit jelent a terület szempontjából a 27 önkormányzati lakóház hárommilliárdos felújítása? Nem tűnik ez el, mint csepp a tengerben?

– Valójában minden felújításnak, minden mikrokörnyezet rendezésének van kisugárzó hatása. Ha felújítanak egy házat, még inkább, ha két egymáshoz közel álló épületet, akkor ez felfelé húzza a környéket, nem csak esztétikai értelemben, hanem javítva a lakók közérzetét, sőt, bizonyos küszöb fölött mindez a lakók szociológiai összetételére is pozitív hatással van. Ilyenkor emelkedni kezd a környékbeli ingatlanok értéke. Az összeálló apróbb mozaikkockákból reményeink szerint lépésről, lépésre egy új nagy kép áll össze.

Van-e a 27 épület között jelentős építészeti érték?

– Erzsébetvárosra az eklektikus stílusú épületállomány jellemző. A felújítás előtt álló épületeinknek a negyede műemléki védeltséget is élvez. Ezek esetében különösen fontos szempont az értékmegővzés. Persze, tudni kell: egy védett épület esetében a szakszerű felújítás mindig költségesebb, mint egy átlagos bérlakás rekonstrukciója. Ugyanakkor viszont a minőségi turizmus megerősítésében és az egész kerületi közösség hangulatának javításában is nagyobb szerepük lehet.

A Budapesti Építészeti Tervtanács tagjaként mit gondol: hogyan áll Erzsébetváros fővárosi összehasonlításban?

– Nem állunk rosszul, pedig nyilván hátrányosabb helyzetben vagyunk, mint a számos világörökségi értéket felvonultató V. és a VI. kerület. A Belváros például az Andrássy út annyira felkapott része a fővárosnak, hogy a magánberuházók jellemző módon első körben ott fektetnek be, ott vesznek részt az ingatlanfejlesztésben. Ezért még nagyobb jelentősége van annak, hogy az önkormányzat saját ingatlan-állományát, saját forrásból, példamutató módon korszerűsítse, megóvja közös értékeinket. Nagyon fontos, hogy alulról jövő kezdeményezésként mi magunk is megkezdjük az erőnkhez mért fejlesztéseket, ez meghozhatja a magánbefektetők kedvét is a beruházásokra.

Önkormányzati épületekben a lakók ki-sebbsége él. Biztos-e, hogy érdemes ezekre ilyen sok pénzt költeni?

– Igen, ha jól költjük el ezt a pénzt, akkor megéri. Amikor a mostani felújítás terveit gondoltuk át, fontos szempont volt, hogy ebből egész Erzsébetváros profitáljon, ne csak a frekvenciáltabb belső terület. Figyelembe vettük a városszerkezet adottságait is, hiszen nagyon hasznos, ha a fejlesztések erősítik egymás hatását. Erre jó példa a Csányi utca, ahol hamarosan három épület is megújul. Ez az utca kapcsolódási pont a 6. kerülettel, a Nagymező utca felé, a másik végén pedig ott a Klauzál tér, amelynek még az idén megkezdődik a rekonstrukciója. Az itteni felújítások olyan pozitív folyamatot generálnak, amelyre a jövőben fel lehet fűzni újabb projekteket. **B.J.**

Képviselő-testület: vita a „családi ezüstről”

Személyeskedéstől sem mentes, éles vita bontakozott ki a képviselő-testület június 21-i ülésén az önkormányzat ingatlanpolitikájáról. A helyi Fidelitas alapos koreográfiával előadott jelenete is azt jelezte: már egy év sincs hátra a következő választásokig. Ez azonban nem akadályozta meg, hogy a képviselők egyhangúan döntsenek számos, az erzsébetvárosiak számára fontos kérdésről, például iskolai alapítványok támogatásáról, civil szervezetek tevékenységének megerősítéséről.

Radics Béla fideszes képviselő elvtársaknak titulálta a kerületet vezető koalíció tagjait, akiknek szerint szegélyelniük kellene magukat azért, mert kezdeményezték egyes ingatlanok értékesítését. Mint mondta, Erzsébetváros családi ezüstyéből adnak el kanalakat, pedig erre nem lenne szükség. A spektakuláris forgatókönyve szerint a kerületi Fidelitas tagjai maguk rajzolta táblákat tartottak magasba, miközben Radics a kormánypárti fiatalok szervezete által előkészített „ingatlanspekuláns díjat” tett a polgármester asztalára. **Niedermüller Péter** válaszában kifejtette: az, amit Radics elmondott, köszönőviszonyban sincs a ténnyel. A kerület kasszája nem üres, és Erzsébetváros nem értékesíti utolsó ingatlanjait. **Halmi Gyula**, a kerület ingatlangazdálkodással foglalkozó cégének vezérigazgatója megerősítette, hogy a kerület 200 milliárd forintos értékűre becsült vagyonából az önkormányzat 3-3,5 milliárd értékű lepusztult állagú ingatlan értékesít, miközben az ingatlanok fejlesztésére a kerület 6 milliárd forintot költ. Értékcsökkenés helyett értéknövekedés jellemzi Erzsébetváros ingatlanvagyonát. Az előterjesztést a testület a Fidesz és az Élhető Erzsébetváros képviselőinek ellenszavazatával fogadta el. Az épületes vitát az Önkormányzati TV felvételén 41 perc, 40 másodperc után nézhetik meg.

Barát József

A testületben napirendre került több olyan kérdés, amiben a képviselők egyetértettek. Ilyen volt például az is, hogy Erzsébetváros önkormányzata 12 millió forint támogatásban részesíti a kerület állami fenntartású iskoláinak alapítványait. Bár az oktatási intézmények fenntartását kivették az önkormányzatok kezéből, erre a hozzájárulásra szükség van tanulmányi kirándulások, üzemlátogatások, iskolai programok, versenyek, előadások megszervezéséhez. A képviselők a Momentum javaslatára csökkentették azt a négyhavi kauciót, amelyet a Klauzál Csarnok bérlőinek fizetniük kell. Így felgyorsulhat az utóbbi idők pozitív folyamata, hogy

élénkül a kereslet a csarnok üres üzlethelyiségei iránt: van remény arra, hogy a piac ismét a kerület kedvelt és látogatott intézménye legyen. Erzsébetváros idén 20 millió forinttal segít civil szervezeteket, ez egyedülálló program a fővárosban. A pályázatra rekord mennyiségű, 144 pályamunka érkezett, ami Szücs Balázs alpolgármester szerint azt jelzi, hogy egyre nehezebb a civilek munkája, egyre fojtogatóbb a forráshiány.

DR. KISPÁL TIBOR

Támogatom az önkormányzati tulajdonú lakóházaink felújításának programját. Magam is régóta sürgettem a nehéz lakhatási viszonyoknak a rendezését, amelyek oka az volt, hogy a karbantartás évtizedek óta elmaradt. A hárommilliárd forintos program valójában 30 év adósságát törleszti. Örömmel vettem, hogy a fájdalmas kormányzati elvonások ellenére – ha nehezen is – de forrást tudunk biztosítani erre a mostani kormányzati ciklusban.

A kerület házainak átlagéletkora 112 év, a miénk a legidősebb szövetű városrész. Az évtizedeken át elhanyagolt épületek karbantartásához nyújtanak segítséget a lakások tulajdonosainak a kerület társasház-felújítási pályázatai.

Amióta Erzsébetváros önkormányzata egyáltalán létezik, azóta vannak társasházi pályázatok is, hiszen tudjuk, hogy a társasházi közösségek egyszerre nem tudják mozgósítani az anyagi hátteret. Idén az önkormányzat kiemelkedően magas összeget, 800 millió forintot szán a házak energiatakarékos üzemeltetését segítő pályázatokra. Mindez számottevő fejlődést tesz lehetővé.

RIPKA ANDRÁS

A Fidesz Magyar Polgári Szövetség képviselőcsoportja nem tudja támogatni a baloldali vezetés vagyonfelőli ingatlangazdálkodását. A Fideszes vezetés 10,5 milliárd forint tartalékkal és megkezdett, több milliárdos ingatlanfejlesztéssel adta át a vezetést a jelenlegi baloldali polgármesternek. A kerületet jelenleg vezető koalíció nem képes jelentős fejlesztéseket felmutatni kerületünkben. A Fidesz önkormányzati képviselőcsoportja, mint mindig, úgy a jelenlegi helyzetben is felajánlja segítségét a kerület érdekében. Sajnos eddig nem volt rá fogadókészség, talán majd most.

Niedermüller Péter elvette azt a jogot az önkormányzati lakásban élőkől, hogy megvásárolhassák azt az ingatlant, amiben évtizedek óta élnek. Véleményem szerint ezen minél hamarabb változtatni kell, azért is dolgozom, hogy ez az igazságtalanság mielőbb megszűnjön. A jelenlegi vezetés kizárólag a 100 %-ban önkormányzati tulajdonban lévő házak felújítására koncentrált. Meglátásom szerint ezekben a házakban a kerületi lakosok legfeljebb 1-2 százaléka lakik. Minden társasháznak meg kell adni a lehetőséget a megújulásra és ezt az önkormányzatnak támogatnia kell, ezt képviselem most és ezt fogom képviselni a jövőben is.

Terítéken: a záróra-rendelet és a teraszok ügye

Erzsébetváros képviselő-testületének július 4-én megtartott rendkívüli ülése nem szavazta meg Garai Dóra, az Élhető Erzsébetváros Egyesület képviselőjének két indítványát. Az egyik a szórakozóhelyek éjjeli zárójáról, a másik a vendéglátóipari teraszoknak otthont adó társasházak kompenzációjáról szolt.

Számos próbálkozás volt 2019 őszén arra, hogy a profitorientált vállalkozások és a kerület lakói kompromisszumot kössenek, ezek a kísérletek azonban láthatóan nem hozták meg az elvárt eredményt. Az elmúlt évek bizonyították, hogy itt olyan érdekellentét áll fenn, amelyet megnyugtató módon rendezni nem lehet. Előterjesztésében Garai Dóra így indokolta ismételt javaslatát az éjjeli záróra bevezetésére a belső-erzsébetvárosi szórakozóhelyeken.

A jegyző **dr. Tóth László** törvényességi észrevételt tett, amelyben a Vészhelyzetről szóló átmeneti törvény 149. szakaszának 8. bekezdésére hivatkozva fenntartásainak adott hangot. Ez a törvényhely arról szól, hogy „a vendéglátó üzlet nyitvatartására vonatkozóan a 2020. december 31. napján hatályos, a települési önkormányzat által alkotott szabályok az irányadóak azzal, hogy a vendéglátó üzlet számára előnyösebb működési feltételeket biztosító szabályok megállapíthatók.” Ennek lehetséges értelmezése, hogy a nyitvatartási időt valójában nem lehet korlátozni, amíg a vészhelyzet fennáll.

Garai Dóra javaslatának elfogadásához minősített többség kellett volna, ám csak a Fidesz frakciója szavazott mellette. Az a párt, amelynek vezetése idején a bulinegyed valóságos burjánzásnak indult.

Az Élhető Erzsébetváros Egyesület képviselőjének másik indítványa az volt, hogy a társasházak, amelyekben teraszt működtető vendéglátóhelyek vannak, kapják meg költségeik kompenzációjaként a bérleti díj 20 százalékát. A jegyző ebben az esetben azt kifogásolta, hogy a javaslatnak nincsen olyan betartható normaszövege, amely iránymutatásul szolgálhatna a végrehajtáshoz. Ez az indítvány sem kapott többséget.

MEGKÉRDEZTÜK A POLGÁRMESTERT

Gyarapítjuk közös értékeinket

– **A képviselő-testület ülésein Radics képviselő úr minden ingatlangazdálkodással kapcsolatos napirendnél demonstrációkat szervez és elmondja: a Fidesz 2019-ben 10,5 milliárd forintos tartalékkal adta át a kerület gazdálkodását. Ez tényleg olyan nagyszó?**

– Attól, hogy 2019 októberében éppen 10,5 milliárd forint volt a kasszában nem kell hasra esni. Októberben ugyanis mindig tele van a kassa. Szeptember 15-e ugyanis az adófizetés határnapja, így mindig feltöltődik a tartalék. Ezt használjuk márciusig, amikor újra megérkezik az adóbevétel. Az okos gazdálkodás egyébként sem azt jelenti, hogy ülünk a pénzen és örülünk neki. A pénzt jól kell felhasználni a közösség érdekében. Az Európában rekord méretű infláció olyan helyzetet teremtett, amikor kötelességünk, hogy segítsünk a lecsúszó családoknak: új, a korábbinál sokkal hatékonyabb támogatási rendszert hoztunk létre. A növekvő állami elvonások ellenére is olyan fejlesztésekről döntöttünk, amelyekkel az elmúlt 30 évben egyedülálló ingatlanfejlesztést valósítunk meg.

– **A Fideszes támadások másik refrénje, hogy miért értékesít a kerület ingatlanokat, ezzel úgymond kiárulva a családi ezüstöt.**

– Legyen világos, a Fidesz nem a kerület vagyonáért aggódik, hanem azért, mert kegyeltjeinek már egy fillér sem jut az erzsébetvárosiak pénzéből. Korruptciógyanus ügyek, előnytelen megállapodások, zavaros adásvételek, elnyúló perek nehezítették a munkánkat a választást követően. Tavaly sikeresen megállítottunk egy többmilliárdos ingatlanmutyit és visszaszereztük a Király utca 25., 27. és 29. szám alatti épületeket Erzsébetvárosnak. Eddig nem látott léptékű fejlesztéseket hajtottunk végre, ezért a képviselő-testület többsége úgy döntött, hogy értékesítsünk 6 kihasználatlanul álló üres telket. Ennek értéke teljes ingatlanvagyonunk 1,5%-át jelenti. Ezeknek a rossz állapotú ingatlanoknak a megújítása olyan hatalmas összegbe kerülne, amire az önkormányzatnak nincs lehetősége. A bevételt Erzsébetváros fejlesztésére fordítjuk: tehát szó sincs értékvesztésről, a kerület vagyonának értéke folyamatosan növekszik.

– **Garai Dóra az Élhető Erzsébetváros Egyesület képviselője ismét javasolta az éjjeli záróra bevezetését a bulinegyedben. A kerületet vezető kolíció tagjai tartózkodtak. Miért?**

– A bulinegyed féktelen növekedése a fideszes kerületvezetés hagyatéka. Mi kezdetől fogva világosan fogalmaztunk: a szórakozóhelyek ügyére konszenzuson alapuló megoldást kell találni. Ez meg is történt az éjjeli utáni nyitva tartást szabályozó kritériumrendszer bevezetésével, melynek kialakításában az összes érintett fél részt vett a lakosoktól kezdve a vendéglátóhely tulajdonosokig. Minthogy azonban a belső-erzsébetvárosi szórakozóhelyek működését szabályozó, 2020-ban elfogadott rendelet finomításra szorult, ezért a június 21-i testületi ülésen kezdeményeztem, hogy a testület őszi ülésén minden részletre kiterjedően újból tekintsük át a szabályozást. **T. J.**

KERÉKPÁROS FORRADALOM

Alternatív közlekedési módok Erzsébetvárosban

Buják Attila

Mobi-pontok, kerékpártámaszok, új zebrák létesülnek városszerte. A kerékpársávok az idén körbekerítik a Körutat. Minek kell változnia ahhoz, hogy meghaladjuk közlekedési szokásainkat? Halász Áronnal, a Főpolgármesteri Hivatal közlekedési referensével, a Magyar Kerékpárosklub elnök-helyettesével beszélgettünk.

A kerékpár, az elektronikus roller, a zöldítés a mai várospolitikai kulcstémái. A közlekedéshez való viszony változott ekkorát, vagy ez az egyetlen terület, ahol az önkormányzatoknak maradt némi mozgásszabadságuk?

– Részben igaz, hogy az önkormányzatok a közlekedésben tudják igazán megmutatni magukat. De ez önmagában kevés lenne, ha az emberek nem keresnék az új közlekedési lehetőségeket. Sokáig az volt az uralkodó nézet, hogy az autó a jólét szimbóluma. Aztán kiderült, hogy a városi terek végesek, nem fér el ennyi autó. Nem elég gyors, nem is hatékony a városban autózni. A legfigyelemreméltóbb kísérlet a változtatásra a mostani „kerékpáros forradalom.”

Tehát ez nem divat, értelmiségi allűr?

– Nem. Ellenben tudatos választás.

Hány Mobi-pont épült eddig a fővárosban?

– Több mint hatszáz, ami rendezte a rollerkászt. Váratlanul és nagy hullámban jelentek meg az elektromos rollerek, ami eleinte felfordulást okozott, de szerencsére ma már rendeztebb a helyzet.

A prímet mégis a közösségi közlekedés viszi. A metró, villamos, busz hármasa.

– Ott valóban átütő a fölény. A Nyugatinál a négyes-hatos villamos száztízszáz utasforgal-

mat bonyolít. Ehhez jönnek a buszok és a trolik. Ehhez képest az autóforgalom kapacitása jóval kisebb, a Teréz körúton májusban huszonnégyszáz számot mértek. A bicikliforgalom három-ötezer között mozgott. Nem sok, de jóval több, mint a biciklisávok előtt volt.

A probléma persze az, hogy bár a Körúton tudok kerékpárral haladni, én esetleg a Király utcából, a Wesselényiből akarok a körútra rákanyarodni. Lehet-e Erzsébetvárosban biciklizni?

– Hát, vannak kihívások. A Király utca jelenlegi útfelosztásában nem férne el kerékpársáv. A kétoldali parkolás ezt lehetetlenné teszi. De a belső-erzsébetvárosi forgalomcsillapítás így is hatalmasat lendített a dolgokon. Javította a kerékpárközlekedés helyzetét is. Nem mindegy, hogy a kerékpáros mekkora forgalommal találkozhat. A behajtani tilos tábláknál a kivételek között a kerékpárt is feltüntetik, és Erzsébetváros utcáin megszűnt a dugó. A kerület a forgalomcsillapítással önmagában is rengeteget tett a kerékpározásért.

Összefügg a szemléletváltozással a régi zebrák felélesztése?

– A Blaháról kértem adatot a BKK-tól, ami a három új zebrán októberben 3600 áthaladást mutatott. Sokan morogtak, minek ide zebra,

ha van aluljáró. De az, hogy az emberek használják ezeket, minden vitát eldönt. A sikert nem kell magyarázni.

Amikor ezek a föld alatti lyukak megépültek, az aluljáró volt a modernitás szimbóluma.

– Pedig elég megalázó az autók elől föld alá bújni. Lesznek zebrák a Rákóczi úton, az Astoriánál, a Kazinczy utcánál is. Lesz körben zebra a Nyugati téren, az Örs vezér terén, és a meglévőket fejlesztik a külvárosokban.

A kerékpárral is az a gond, mint a parkolókkal. Hogy nincs elég parkolóhely.

– Nyilván szükség lesz utcai kerékpártárolókra, kerékpártámaszokra. Egy autónyi helyen hatnyolc bicikli elfér.

A függetlenség, a szabadság, a hatalom szimbóluma mégis az autó.

– A dugókban dekkolást nem érzem felszabadítósnak. Ha véletlenül kocsival megyek a városban hétköznapon, az fárasztó, kellemetlen. A kerékpár nagyobb szabadságot ad.

Autóban ülve védettebbnek érzem magam. Félnék a körúton biciklizni.

– Ez érthető. Azt szoktam tanácsolni annak, aki fél, kezdje hétvégén, fokozatosan próbálja ki. Minél többen kerékpároznak, a közérzet is annál biztonságosabb.

Budapestben a belső kerületek szorgalmazzák az új közlekedési módokat?

– Erzsébetváros a forgalomcsillapítással nagy lépést tett. Pedig általában van egyfajta blokk az önkormányzati politikusok fejében. Félnék a meglévő rendszerek átalakításától. De látjuk: ezt lehet kezelni. Ha az önkormányzat őszintén feltárja, mit akar, el lehet az úton indulni.

JÁRDAINFORMÁCIÓ

Akadálymentes kerület

Az európai „Szilícium-völgy” (Dublin, Dokk negyede) után meghódították Erzsébetvárost is. A Magyarországon bejegyzett startup vállalkozás, a Route4U, az önkormányzat megrendelésére bevezette Erzsébetvárosban az akadálymentes útvonaltervezés rendszerét. Az alkalmazás kerekesszékekkel, babakocsival közlekedők és mozgásukban más módon korlátozottak közlekedését könnyíti meg. Azt bárki letöltheti okostelefonra androidos vagy iPhone-os „applikáció boltból” a route4U kifejezés beírása után.

Erzsébetváros nem az első budapesti kerület, amely a Route4U térképeit igénybe veszi. Volt ilyen fejlesztés Zuglóban, ma is működik a III., a IX., a XIII. és a XV. kerületben. És június óta jelen vannak Erzsébetvárosban is. Aki a városban közlekedni akar, de mozgásában korlátozott, naponta megszerkesztheti közlekedési „haditervét”.

Az alapötlet egy négytagú csapat (Bodó Péter, Székely Tamás, Dobai Tibor és Vincze Zoltán) leleménye. Számos startup versenyen indultak és nyertek.

– Az ötlet onnan származik – meséli Bodó Péter, a Route4U ügyvezetője –, hogy néhány évvel ezelőtt gyakran közlekedtem babakocsival lépcsős, macskaköves utcákban. Ez volt az első impulzus, de azonnal fölmerült, hogy a legnagyobb

A szoftveres team, hátul középen Bodó Péter

gondban a kerekesszékekkel közlekedők vannak. Egy ilyen rendszert mások is használhatnak. Más nehézséggel küzd, aki mankót használ, mással, akinek csípőficama van. A kerekesszéknek is eltérő paraméterei vannak. Van olyan kerekesszékekkel közlekedő, aki könnyedén átjut a tízcen-tis járdaszegélyen. Van, aki inkább kerülőt tesz.

A Route4U azzal kezdte, hogy a Mozgássérültek Egyesületeinek Országos Szövetségével összefogva, meghirdetett egy eseményt. Sikeres volt, több mint százan jelentek meg.

Az első megrendelést 2017-ben kapták. A belvárosi részeket kellett feltérképezni. A legnagyobb szakmai kihívás a híres dublini Dokk negyed („európai Szilícium-völgy”) utcáinak felmérése volt. A helyiek büszkéek voltak: akadálymentesség szempontjából elit környéken laknak. A Dokk negyed olyan globális technológiai cégek európai központja, mint a Google és a Facebook. Mi lehet akadálymentes, ha ez a környék nem? Aztán kiderült, nekik is tudtak újat mondani. Győzelem volt. Kaptak megbízást a francia Anger városától is.

Ahhoz, hogy az applikációt a közönség mindig használni tudja, a közösségi terek változása miatt a rendszert karban kell tartani. A munka sajátossága, hogy szerepet játszik benne a szellemi innováció éppúgy, mint a kitarító kuli-

Szöllősi Ferencné, Éva asszony naponta ismétlődő, megszokott útvonalon jár a Keletitől a Király utcába, az Idősek Nappali Klubjába kedvenc csivavájával. Neki is nagy segítség lenne, ha a váratlan új úti célokhoz útmutatást kaphatna.

munka. Együttműködést követelhet a felhasználótól is. A navigáció személyre szabott. Van, aki a lejtőn is föl tud kapaszkodni, más esetleg a járdaszegélyen sem boldogul. Az alkalmazás akkor működik jól, ha ezeket a paramétereket a felhasználó figyelembe tudja venni. A nem kerekesszékesnek is meg kell néha terveznie az utat, ha kerülnie akar egy meredek lejtőt. Persze a kerekesszékekkel közlekedők teszik ki a felhasználók nagy részét. A rendszernek sok mindent figyelembe kell vennie. Az utak szélességét, lejtését, a járda anyagát, minőségét, a járdaszegély magasságát, a zebrát, a bejárati küszöböt. Az információ biztonságot ad. És ideiglenes akadályok mindig lesznek.

A rendszer működtetése nem csak morális küldetés. Üzleti összefüggései is vannak. A szállodákban egyre több a korosabb turista. A fogászati turizmusra, a szállodahajók közönségére is számítani lehet. Néha partra akarnak szállni, nézelődni, be akarnak a városban vásárolni. És az innovációnak még közigazgatási vonatkozásai is vannak. A webes felület döntéstámogató térimformatikai rendszert kínál a városi vezetésnek is. És bíznak abban, hogy egyszer lehetőséget kapnak, és „be lesz hálózva” egész Budapest.

– Erzsébetváros megrendelte a szolgáltatást. A kerület önkormányzata amúgy is híres arról, hogy a gyalogosforgalom minőségét fontosnak tartja. A gyalogos infrastruktúra Erzsébetvárosban a budapesti átlaghoz képest kiemelkedően akadálymentes. Számos zebra, s az alternatív közlekedési eszközök támogatása is ezt mutatja – mondja a Route4U ügyvezetője.

A kérdés az, hogy a rendszerről hányan tudnak, és hányan veszik igénybe. Bodó Péternek nincsenek illúziói: a felhasználók száma Budapestben jó, ha tízezres nagyságrendű. Magyarországon a mozgássérültek nagy része sajnos passzív életet él. Ennek oka még mindig a nem kielégítő rehabilitáció és sok helyen, a kétségtelen javulás ellenére, az infrastruktúra hiányossága. Egy még oly kiváló applikáció sem fogja a kulturális szokásokat megváltoztatni. Tény, hogy az online technológiákat az idősebbek kevésbé ismerik. De ez változik. Az idő múlásával megjelennek azok a nemzedékek, amelyek telefonnal a kezükben öregedtek meg.

A mostani fejlesztésnek Bodó Péter szerint év végére lesz mérhető eredménye. Olyan esz-közt adnak az önkormányzatok kezébe, amely minőségi változást hoz.

KÉPVISELŐI PORTRÉ

Hongkongból
a Garay térre

Hogyan lesz egy világvállalatoknál dolgozó közgazdászból önkormányzati képviselő? Valaki, aki dolgozott a Procter and Gamble cégnél, a Toyotánál, a Graphisoftnál, majd vállalatirányítási rendszert vezetett be Bostonban, Tokióban és Hongkongban, miért választja inkább Erzsébetváros 10 választókerületét?

Bónus Éva döntött így, miután 2017-ben beszippantotta a politika világa. A Momentumban olyan partnerekre talált, akik hozzá hasonlóan világlátott fiatalok voltak, akikkel megegyezett az értékrendjük, akikkel jól érezte magát és úgy érezte: együtt tudnak változtatni, tehetnek azért, hogy Magyarország korszerűbb, jobb hely legyen. Ezért érdemes váltani! Ezért vállalta a Garay tér környékének képviselőiét, miután kitanulta annak minden csínját-bínját, hogy a Frankfurti Tőzsde milyen jelentéseket követel.

Közigazdászként, az önkormányzat Pénzügyi és Kerületfejlesztési Bizottságának elnökeként a legfontosabb feladatának azt tartja, hogy a kerület gazdálkodásának hatásfokát javítsa. Szorgalmazza a nemzetközi gyakorlatban az üzleti világban is bevált módszerek alkalmazását, erősítse az átláthatóságot. Ez volt a célja az „Ez a minimum!” programnak is, melyet frakciója indítványa alapján a képviselő-testület tavaly fogadott el, majd sikerült korrigálni több rendelet korszerűtlen előírásait, belső ellentmondásait.

Éva Szegeden született, ott érettségizett, majd kollégistaként szerzett közgazdász diplomát a Corvinus Egyetemen. A főváros eleinte riasztotta, túl nagynak, túl mozgalmasnak, kaotikusnak látta. A diploma megszerzése után, amikor egy szűk évre Angliába ment tapasztalatot szerezni, honvágya már Budapest után volt. Bár a legélhetőbb magyar városnak ma is Szegedet tartja, mégis a monumentális Combino villamos, a Duna-part csábította vissza. És persze az itt élő barátok.

A Garay utca sarkán otthonra talált. Közel van a Városliget, a nap 24 órájában megtalál mindent, amire szüksége van. Itt a kisbolt, a giroszos, a fodrász, itt vannak a szomszédok, az ismerős arcok – azok az emberek, akiknek szüksége van rá. Nem gondolja, hogy egy képzett pénzügyi szakember számára túl kicsi feladat volna, hogy az emberek hétköznapi gondjaival foglalkozzon. A kátyúkkal, a szeméttel, a hangoskodó szomszédokkal. Így kerek az élete. Persze, marad idő, energia a koncertjárásra, például a Fishing on Orfű Fesztiválra, a Hawaii Hula tánra és a jógára is, amelyből oktatói vizsgát is tett.

Hogy nem hiányoznak-e a szakmai kihívások? Nem, sőt, újabbakkal is szembe kell néznie, mióta ő lett a Fővárosi Vízművek Felügyelőbizottságnak elnöke. Korábban nagyon sok jelentést ő készített el. Most, a pult túloldalán, a beszámolók ellenőrzése szintén embert próbáló, igencsak felelősségteljes feladat.

B. J.

FORGALOMCSILLAPÍTÁS – 2023

Parkolóhelyek,
Mobi-pontok

Középső-Erzsébetvárosban május 30-án kezdődött, és két hét alatt be is fejeződött a kizárólagos lakossági parkolóhelyek kijelölése. A járdákra kikerültek a felfestések, felszerelték a figyelmeztető táblákat. A tervek szerint lapunk megjelenésének idejére a munkával Külső-Erzsébetvárosban is végezni fognak. Ezt legfeljebb az időjárás lassíthatja. Augusztus elejére 1600 kizárólagos lakossági parkolóhely áll az erzsébetvárosiak rendelkezésére. Ha valaki „nem erzsébetvárosiként” este 6 és reggel 7 között jogtalanul ilyen helyre parkol, a rendszert augusztus elejéig a szélvédőn elhelyezett szórólapon figyelmezteti. Büntetni augusztus elejétől, a rendszer teljeskörű bevezetése után fognak. A cél nem a büntetés, hanem a nyugodt parkolás. A tervezett 75 Mobi-pont kiépítése a lakossági parkolóhelyek kijelölése után azonnal elkezdődik. A munkát a tapasztalat szerint csak az lassítja, ha valaki a „Megállni tilos” tábla ellenére az építésre kijelölt területre áll egy ritkán használt autóval.

B. A.

Felkiáltójelekkel a szemetelés ellen

Dobd a kukába a szemetet! dr. Kispál Tibor belső-erzsébetvárosi képviselői körzetében szembetűnőek az úgynevezett UFO-kukákon elhelyezett kétnyelvű feliratok. A köztisztaságért felelős alpolgármesternek több olyan kísérleti projektje is megvalósult az elmúlt hetekben, amelyeknek visszatartó hatása lehet a szemetelőkre.

Június elején a Szenes Hanna parkba és a planténerek talajtakarójába vidám, piros és zöld felkiáltójelek kerültek, rajtuk figyelmeztető szöveg. A piros jelek a dohányzóknak szólnak, a „Kukába vele, ne ide csikkelj!” táblák nyomtatását tavasszal egy gyakorlati kísérlet is megelőzte. Néhány kiválasztott planténernél a képviselő nyomtatott papírlapokon kérte, hogy ne szórják el a csikket, és nagy meglepetésre, 3 napig nem volt csikk az adott virágtartókban. A 3 nap persze nem sok idő, de fontos tapasztalat, hogy ha erre reagálnak az emberek, akkor az ilyen megszólításnak lehet értelme. A piros felkiáltójelek kiegészültek azzal, hogy utcai szemetesevény van a közelben, illetve elkészültek a zöld jelzések is, amelyek megköszönik, hogy a járókelő a megfelelő helyre tette a szemetet.

Június vége felé a táblákat kiegészítendő, megjelentek a járdákon piktogramok is, Kispál Tibor és az Erzsébetváros Kft. egyik munkatársa a szemetesevények irányába mutató jeleket festett a járdára, jelezve, hogy néhány méteren belül hol található kuka.

Hogy mennyire lesz eredményes a kísérlet? Még nem tudjuk, nyilván szükség van a lakók és a turisták együttműködésére is. De az ötlet maga annyira tetszetős, hogy megér egy kísérletet más választókerületekben is, elsőként a Dembinszky és a Murányi utcák planténereibe helyezte ki a táblákat Devosa Gábor, a körzet képviselője, és hamarosan Molnár István választókerületében, az Almássy téren és környékén is megtalálhatóak lesznek a zöld és piros felkiáltójelek.

S. J.

A drog nem megoldás semmire!

A szeptemberi hétvégeken olyan kísérleti ártalomcsökkentő program indul a bulinegyedben, amelynek célja, hogy a szórakozó fiatalok biztonságát erősítse: felismerjék azokat, akik ital, vagy droghasználat miatt veszélybe kerültek és segítséget nyújtsanak nekik. A belső-erzsébetvárosi éjszakában gyakran előfordul, hogy olyanok is alkoholt fogyasztanak, vagy „bulidrogokhoz” nyúlnak, akik nincsenek tisztában saját határaikkal, a tudatmódosító szerek hatásával. A rendőröknek szinte minden hétvégén mentőt kell küldeniük. A Tiszta Jövőért Alapítvány önkéntesei a partiszerviz program keretében az utcákat járják majd hogy felismerjék, kinek kell segíteni. Gyakran az is elég, ha vizet, ropit vagy szőlőcukrot adnak azoknak, akik a rosszullet határára jutottak. Máskor arra van szükség, hogy a nyugalmat biztosító „chill out” helyiségbe vigyék őket.

Minderről a KEF, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum ülésén tájékoztatta a résztvevőket **Szücs Balázs** alpolgármester, a testület elnöke. A VII. kerület rendőrkapitánya, **dr. Bálint András** meghívottként a drogügyekre fókuszálva tartott előadást. A bulinegyed ebből a szempontból azért kiemelt hely, mert ahol ennyi fiatal található nagy tömegben, várható, hogy előkerül a drog.

A kapitányság tevékenysége kétirányú. Az egyik a megelőzés, a másik a felderítés. A rendőrkapitány munkatársa, **Szalai-Komka Éva** iskolai előadásokon próbálja a droggal kapcsolatba kerülő fiatalokat egy üzenettel elérni: „a drog igen veszélyes válasz az élet kihívásaira

és nem old meg semmit”. Erzsébetvárosban a drogok minden divatos formája jelen van. A három leggyakrabban használt anyag a marihuána, a kokain és a diszkódrog. A kábítószeres bűncselekmények két részre oszlanak: büntendő a szer birtoklása és terjesztése, eladása is. A birtoklást a jogalkotó nem akarja mindenáron szankcionálni, nem akarja a vétkest kriminalizálni. Ha valaki beismerő vallomást tesz, és részt vesz „elterelésen”, akkor megmenekülhet attól, hogy priusza legyen.

A kapitány szabadidejében, hetente egyszer egyedül járja a bulinegyedet. Jól ismeri az ottani szokásokat. Sajátos bűnözési forma a „hamis drog”. A díler süttöport kever köhögés

elleni szerrel, ami a kokainhoz hasonló ízt ad. Grammját harmincezer forintért el lehet adni. A csaló tudja, hogy mivel az áru nem tiltott szer, súlyosabb büntetési vonzata az üzletnek nincs. A kapitányság ezt a magatartást üzletszerűen elkövetett csalás miatt vizsgálja.

A testület több terápiás forma alkalmazásáról döntött. Ilyen a partiszerviz és a művészetterápia. A művészetterápiát két tapasztalt terapeuta, **Kadlecskó Beáta** és **Benyó Tamás** gyerekeknél és felnőtteknél is alkalmazza. Benyó Tamás szerint a droggal kapcsolatba kerülő fiatalok magányosak. Kiút lehet számukra az alkotás, a grafikától a textilragasztásig.

B. A.

Green Market: fiesta a Klauzál Csarnokban

Barát
József

Jó hangulatú, vonzó, különleges esemény volt a Klauzál téri piacon a június 24-én megtartott Green Market vásár. Láthatóan jól érezték magukat a vásárlók, de azok a látogatók is, akik nem vettek semmit. Sőt, még az eladókat is rabul ejtette a különleges hangulat. A fogyatékkal élő szölistákat felvonultató Nem adom fel zenekar igazi fiesta hangulatot varázsolt a piacra, sokan énekelték velük egy daluk refrénjét: Szép az élet, vár az út!

Az önkormányzat, a **Nem Adom Fel Alapítvány** és a **Hello Piac** szervezet közös rendezvényének középpontjában a közösségi gondolkodás, a fenntarthatóság, az újrahasznosítás, a befogadó társadalom üzenete állt.

Mihályfi Zsuzsanna ötös a Facebookról értesült a lehetőségről, hogy itt hulladékből varázsolt ékszereit árúsíthatja és a gondolat annyira megtetszett 7 éves Regina lányának is, hogy ő is elhozta olyan játékeit, amelyeket már nem használ: ne hányódjanak, jussanak el olyan gyerekekhez, akiknek örömet szerezhetnek. Elhatározta, hogy száz forintért adja darabját.

Lehetett itt kapni horgolt ajándékot, kisebb nagyobb üvegekbe varázsolt kertecskét, kesztyűbábót, biszut, fajtékot, minőségi használt ruhát. Katona Éva, azaz VintagÉvi minden félretett kacatból tud asztali lámpát varázsolni. Ukuleléből, pumpából, gyaluból, de még sarlóból és kalapácsból is. Tárgyai egyszerre szépek és viccesek. A kerekesszékekben ülő Hrnicsárné Farkas Katalin ott helyben varázsolt makramé tárgyait – falidísz, virágtartó, vécépapírtartó – árulta, igencsak kedvezményesen. Ezeknek a tárgyaknak a készítését a Nem Adom Fel Alapítvány oktatótermeiben egymástól tanulják a látogatók.

Ádám Edina divattervező Nessie márkájú, saját készítésű, csinos kis mosható pelenkát árulta: szerinte ezeké a jövő, mert az eldobható pelenka túl sok környezeti erőforrást használ el, a mosás pedig megoldható házilag gyártott környezetbarát szerekkel. Mészáros Marietta szakácsból és méhészből lett művész, aki esküszik a „cirkuláris ekonomia”ra. Ő tetszetős poharakat árult, amelyek előző életükben még borosüvegek voltak, de használható dísz tárggyá lényegültek, miután félbevágták, majd fekete teával vagy céklával, esetleg áfonyával színezték kombucha-gomba kultúrákkal futtatva őket. Szóval, nem csak mindenféle elképzelhető vonzó tárgy volt itt, de olyanok is, amelyeket magunktól képzelni sem tudtunk volna.

– Nagyon érdekes ez a vásár, ráadásul képvisel valami fontos dolgot. Innen olyan aján-

Mészáros Marietta kombucha-poharaival

VintagÉvi bármilyen kacatból tud lámpát építeni

dékokat vihetünk, amelyek sehol máshol nem találhatók meg – hallottuk az Athénból érkezett Jorgosztól és Olgától. Ilyet még Londonban sem láttunk! – duplázott rá az angol pár: Eli és Lexi. Orgonás Istvánné a lányával jött. Mint mondta, ilyen érdekes vásárt legutóbb lánykorában látott: biztosan eljön legközelebb is, ha megint lesz Green Market.

– Na, ezt jól csinálták Zsuzsika! Ez volt a legkellemesebb visszajelzés, amit Bárdi Zsuzsanna alpolgármester kapott a piacon régi ismerősétől és lakójától, Olgi nénitől. A képviselő asszony szerint ez a rendezvény megmutatta a piac funkcióváltásának egyik lehetséges irányát, hiszen a XIX. század végén, a XX. elején épült vásárcsarnokok a napi élelmiszer-beszerzés színhelyeként ma már nem tudnak konkurrálni a nagy élelmiszerkereskedelmi üzletláncokkal. Új helyet, új feladatot kell találniuk a közösség építésében. A Green Market rendezvény folytatásra, brandépítésre érdemes kezdeményezés. Ez a vásár természetesen nem épülhet a helyi vásárlóerőre, viszont hozzájárulhat ahhoz, hogy az itt élők is jól érezzék magukat, egy újszerű közösségi élmény részesei legyenek. Ugyanakkor ennek a rendezvénynek professzionális fővárosi és országos marketingre van szüksége. Az alpolgármester asszony megemlítette: nem véletlen hogy annyi külföldi fiatalt láthattunk a rendezvényen: a szervezésbe becsatlazt az Airbnb Szövetség is: az emberek láthatják, hogy a külföldi nem csak az, aki éjszaka hangoskodik és részegen kóvályog a bulinegyed utcáin.

Jorgosz Athénból: itt minden különleges

Dely Orsolya, a Hello Piac szervezet menedzsere lapunknak elmondta: a Klauzál téri piac olyan csodálatos helyszín, amely az eddignél több figyelmet érdemel. Méltó tere lehet egy olyan visszatérő rendezvénynek, amelynek fő gondolata a fenntarthatóság, az újrahasznosítás, az esélyteremtés: a Klauzál Csarnok az értékek piaca lehet. A fogyatékkal élő embereket segítő Nem Adom Fel Alapítvány partner ebben a munkában, de olyan rendezvényt akarnak szervezni, amely sikerét nem az együttérzésre, hanem a profizmusra, a vitathatatlan minőségre akarja építeni.

Legközelebb július 15-én, majd augusztus 5-én lesz Green Market a Klauzál téren. Reméljük a jövőben is sokszor találkozhatunk a Nem Adom Fel Együttessel, amely ma már fesztiválok ikonja és mindig fergeteges hangulatot teremt. Együtt énekelhetjük velük: „Szép az élet, Menjünk már, Vár az út, Nincs megállás!”

„Szép az élet,
Menjünk már,
Vár az út,
Nincs megállás!”

Lánykoromban voltak ilyen jó piacok!

BÁRDI ZSUZSA ALPOLGÁRMESTER: Csökken a kaució

A Klauzál csarnok üres üzlethelyiségei iránt az utóbbi időben megélnélt a kereslet, az Erzsébetvárosi Piacüzemeltetési Kft. több potenciális bérlővel is tárgyal. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a hatályos Piacrendelet által előírt 4 havi kaució az üzlethelyiségek és raktárak bérlésével kapcsolatos általános gyakorlathoz képest túlzott mértékű, a jelenlegi gazdasági helyzetben nem segíti a csarnok üres helyiségeinek bérbéradását.

Az a szabály pedig, amely szerint 2-4 éven belül bekövetkező szerződésbontás esetén a befizetett kaució akkor sem járt volna vissza, ha a bérlő minden fizetési kötelezettségének eleget tett, elriasztotta az érdeklődőket, miután teljesen indokolhatatlan módon megnövelte az üzletnyitási kockázatát. A képviselő-testület 2023. június 21-i ülésén egyhangúan támogatta a Momentum frakció rendeletmódosítási javaslatát, amelyben a jelenlegi gazdasági helyzetben indokolt módon szabályoztuk a piaci üzletek kaució feltételeit. Így már elmondható, hogy a Klauzál csarnok kedvező és rugalmas üzleti környezettel várja új bérlőit.

HA CSAK EGY KÁVÉRA UGRASZ BE, AKKOR IS KAPSZ INSPIRÁCIÓT!

Impact Hub Budapest

Nagy, nemzetközi, nyitott, befogadó családot jelképez a szervezet, amellyel a jövőben a Milestone Intézet osztja meg a Wesselényi utca 17-es szám alatt található központját. A világon 107 közösségi irodájuk van, melyek azonos értékeket képviselnek, és a környezeti és társadalmi tudatosság jegyében tevékenykednek. Az Impact Hub Budapest közösségi tér és iroda, útjukat kereső fiatalok bázisa, segítő és motiváló környezet egyben. Egy kávéra is érdemes beugrani hozzájuk, mert jó közöttük lenni!

Tevékenyséjük alapvető célja, hogy nőknek és fiataloknak segítsenek sikeres vállalkozást felépíteni, de minden érdeklődőt szívesen látnak ingyenes programjaikon. „Azért vagyunk itt, a Milestone-ban, mert hisszük, hogy a fiatalokban kell elültetni a természeti és társadalmi tudatosságot” – fogalmaz Bedő Beatrix. A pénzügyi szakember, mentor és tréner hét éve alapította Budapesten azt a szervezetet és közösségi irodát, ami az Impact Hub magyarországi leágazásaként működik.

Az ötödik kerületből költöztek hozzájuk, Erzsébetvárosba, a Milestone Intézet földszintjére. Egy 200 négyzetméteres helyiségben

találták meg új otthonukat, ami a felújítást követően világos, letisztult, trendi arculatot kapott.

A nyitó ceremóniára csupa fiatalember érkezett: színes, különleges, jókedvű csapat. Ők a szervezet önkéntesei, munkatársai, illetve olyan vállalkozók, cégvezetők, akik valamilyen módon kapcsolódnak a közösséghez.

KIKET VÁR AZ IMPACT HUB, AZAZ A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS KÖZÖSSÉGE?

Otthonra találhatnak itt fiatal vállalkozók, akik kulcsot kapnak, s tagsági díj fejében a közösségi iroda teljes infrastruktúráját igénybe vehetik a nap 24 órájában. Maximum havi 54 500 forintért saját munkahelyként használhatják a létesítményt. Nem beszélve arról, hogy egy inspiráló, nemzetközi közösség részévé is válhatnak. Az Impact Hub egyik arca, hogy nyereségorientált üzleti vállalkozás, amely irodai munkaterületet ad ki, a

Bedő Beatrix az Impact Hub alapítója a szervezet önkénteseivel

másik viszont az, hogy civil szervezetként segít a siker építésében.

Várják azokat a kerületi fiatalokat, akik még keresik helyüket a világban, gyakorolnák az angolt, szívesen ismerkednének más kultúrákkal. Önkénteseik segítik a tagokat, tájékoztatják a betérő érdeklődőket. Heti 1 nap közösségi munkáért cserébe minden fiatal szintén használhatja az irodát, kapcsolatokat építhet, fejlesztheti magát. Az önkéntes a szervezet „arca” lesz.

Vállalkozásfejlesztési programjuk keretében: innovatív ötleteket valósítanak meg egy jobb világért, értékalapú partnerekkel együttműködve. Inspirálni, összekötni és bátorítani szeretnék azokat az embereket, akiknek van

egy jó ötletük a környezeti és társadalmi tudatosság jegyében. (Például textilhulladék, használt bútor újrahasznosítása, oktatás, energiahatékonyság, szegénység, stb.)

Az Impact Hub egyik programja menekült, más országból áttelepült nők beilleszkedését segíti jogi és életvezetési tanácsokkal, munkahely kereséssel. Mivel az erzsébetvárosi iroda ismert, nemzetközi szervezet részeként működik, a külföldiek is bátrabban bejönnek, tudják, hogy itt kaphatnak segítséget.

Mindenkit hívnak, várnak ingyenes rendezvényeikre, lendületes eseményeikre, előadásokra, melyekre csupán regisztrálni kell.

Bővebben: budapest.impacthub.net

Török Zsuzsa

BÁRDI ZSUZSANNA: „Körzeti képviselőként örülök, hogy egyre több progresszív kezdeményezés kap teret a kerületben. Ez a közösségi tér olyan arcát mutatja meg Belső-Erzsébetvárosnak, amit nagyon szeretnénk tovább fejleszteni, hogy ne csak az éjszakai életről legyen híres ez a környék.”

Mi lesz az erzsébetvárosi védőnőkkel?

A VII. kerület védőnői is aláírták új munkaszerződésüket. Július 1-től munkáltatójuk már nem az erzsébetvárosi önkormányzat lesz, hanem a területileg illetékes Dél-pesti Centrumkórház. Az ügy előzménye, hogy a kormány törvénymódosítással elvette az önkormányzatoktól a területi védőnői hálózatokat, amelyek működtetése a jövőben központi állami feladat lesz. A védőnők – a többi egészségügyi dolgozóval együtt – a Belügyminisztérium felügyelete alá tartoznak majd.

Miért volt szükség erre a rapid intézkedésre? Ezt sem a szakmai szervezetek, sem az önkormányzatok nem tudják, erről senki nem tájékoztatta őket. Az egészségügyi kormányzat – a törvénymódosítás elfogadása után – egyeztető fórumra hívta a polgármestereket, de a DK-s városvezetők a megbeszélésre nem mentek el. Erről Niedermüller Péter lapunknak elmondta: „Felháborítónak tartom, hogy hoznak egy törvényt, ami elvesz tőlünk valamit, ami Erzsébetvárosban jól működik, és amibe mi nagyon sok önkormányzati támogatást tettünk. Majd miután a törvény életbe lépett, felvetik, hogy egyeztessünk. Miről kéne utólag tárgyalni?”

Herczog Mária, gyermekvédelmi szakértő szerint a védőnői hálózat államosítása annak a centralizálási folyamatnak a része, amely elkezdődött az iskolák, majd a kórházak és rendelőintézetek központosításával. Szerinte a cél az, hogy minél több feladatot elvonjanak az önkormányzatoktól, kiüresítsék őket. Csakhogy ez nagyon sok problémához vezethet, hiszen azt, hogy helyben, például egy kerületben, mire van szükség, helyi szinten sokkal jobban tudják, mint az állami központoknál.

A Dél-pesti Centrumkórháznak nem lesz könnyű dolga, rengeteg plusz feladat zúdul rá, mivel az ellátási területéhez tartozó több mint 80 önkormányzat védőnőit is irányítaniuk kell majd.

A hazai védőnői szolgálat szakmailag teljesen egyedülálló: a védőnők egyszerre látnak el egészségügyi, szociális és mentálhigiénés feladatokat is. Óriási a szerepük a hátrányos helyzetű családok gondozásában. Ők azokról is sok mindent tudnak, akik esetleg nem jutnak el az orvosi rendelőkbe, nem tartják a kapcsolatot a hivatalokkal, iskolákkal. Számukra a védőnő lehet az egyetlen olyan külső kapcsolat,

Erős

Szűcs Édua rajza

ahonnan segítséget kérhetnek. A védőnő kijár a családokhoz, belelát az életükbe, észreveszi, ha baj van, ha esetleg elhanyagolják, bántalmazták a gyereket. Ilyenkor értesítheti a gyermekjóléti szolgálatot, a gyermekorvost, esetleg a rendőrséget. Herczog Mária azonban attól tart, hogy ha a védőnőket a kórházakhoz rendelik, a szociális feladataik ellátása háttérbe szorulhat.

Az erzsébetvárosi védőnők munkafeltételeivel kapcsolatban még a szerződéskötés után is sok a bizonytalanság. Nem tudják például pontosan, mennyit fognak keresni. Kapnak ugyan 18 százalékos béremelést, viszont alighanem elvesztik azokat az önkormányzati támogatásokat, amelyek eddig jártak nekik: ez önmagában havi 60-100 ezer forintos bérvésztetés. Ráadásul eddig járt nekik cafetéria (SZÉP-kártya juttatás) és ruhapénz is az önkormányzattól. A jövőben valószínűleg erre sem számíthatnak.

Aggódnak amiatt is, hogy mivel a Belügyminisztériumhoz kerültek, miniszteri rendelettel bárhová át lehet majd helyezni őket.

A kormány arra hivatkozik, hogy az önkormányzatok nem voltak jó gazdái a védőnői szolgálatoknak, azokat nem fejlesztették. Bár a kormány nagyon sok forrást vont el az önkormányzatoktól, több milliárd forintot Erzsébetvárostól is, ennek ellenére az önkormányzat nemrég 10 százalékkal emelte a védőnők bérét, egyszeri 18 ezer forintos bérkiegészítést is fizetett nekik, és őket is megillette a havi 30 ezer forintos erzsébetvárosi pótlék. A védőnők egyelőre továbbra is azokban a rendelőkben dolgozhatnak, ahol eddig, ilyen például a Madách téren található gyönyörű, szintén az önkormányzat által felújított szolgáltató központ. Noha ez továbbra is önkormányzati tulajdonban marad, a helyiség és a benne lévő eszközpark használati joga az államé lesz, amely viszont ezért nem fizet díjat a kerületnek. A DK-s polgármesterek tiltakoznak ez ellen is, és jogi lépéseket is fontolnak.

Egy-egy védőnő a VII. kerületben 180-200 gondozottat lát el. A bizonytalanság pedig az erzsébetvárosi családoknak is nagyon rossz, hiszen nem tudják, számíthatnak-e a jövőben is azokra a védőnőkre, akiket már megszerettek és a bizalmukba fogadtak.

Sándor Zsuzsa

Idősnek lenni jó Erzsébetvárosban

Idősnek lenni jó címmel szerveztek flashmob-ot június egyik délelőttjén, a Madách téren. A zenés táncos szabadtéri buli résztvevői főleg a kerületi idősök klubjaiból érkeztek, de a táncos lábúak között láttuk még a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ munkatársait, köztük az intézmény vezetőjét, Farkas Tündét is.

Ropta a táncokat a két alpolgármester, **Dr. Kispál Tibor** és **Szücs Balázs** is. A fergeteges hangulatnak a Madách téren bémésködő turisták sem tudtak ellenállni, többen közülük is csatlakoztak a táncolókhöz.

A koreográfiákat a Király utcai idősök klubjának munkatársa, Varga Brigitta tanította be. Brigitta western-tánc foglalkozásokat tart a klubban, nemrég pedig elindítottak egy olyan nyilvános western táncórát, amelyre a kerületből bárki jelentkezhet életkortól függetlenül. A Madách téri flashmob-on bemutatták Justin Wellington Iko-Iko című számára készített koreográfiát is, amelyet Molnár Tímea, a Szegedi western-tánc-csapat oktatója, a hazai Senior Linedance-program elindítója készített.

A Madách tér megtelt szépkorúakkal. Kérdeztük őket: vajon tényleg olyan jó-e idősnek lenni? Sokan feleltek igennel. A legtöbben a sok-sok szabadidőt élvezik. Már nem kell dolgozni, családot eltartani, gyerekeket nevelni, végre van idejük saját magukra, s bepótolhatják mindazt, amire korábban nem volt lehetőség. A helyi idősök klubjaiban rengeteg a program, van, aki most tanult meg szőni-fonni,

más pedig nyugdíjasként fedezte fel az eddig rejtett festői tehetségét. „Minden a mentalitáson múlik – jegyezte meg az egyik néni – ha valaki retteg az öregedéstől, bezárkózik, és folyton magával foglalkozik, biztos, hogy előbb fog megbetegedni. Sokat tehetünk mi magunk is azért, hogy szellemileg, fizikailag karban tartssuk magunkat.”

Mielőtt elkezdődött volna a Madách téri közösségi tánc, Niedermüller Péter polgármester köszöntött mindenkit: „Az lenne jó, ha minél több ilyen program volna. Mi olyan Erzsébetvárost szeretnénk, amely befogadó közösséget nyújt minden generációnak.”

A bemelegítő torna után felcsendült a zene, a kacsatáncnál már mindenki nevetett, az arra sétálók is megálltak, tapsoltak. Idősnek és fiatalnak is jó volt lenni ezen a délelőttön. **S. Zs.**

Idősök Tanácsa: Mátrix szépkorúaknak

Olvasóink számára máris ismerős lehet a Bischitz Johanna Humán Szolgáltató Központ idei programsorozatának visszatérő szlogenje: **Idősnek lenni jó!** A rendezvényekre minden nyugdíjas lakót szeretettel várnak, sőt, az ajtók nyitva állnak a többi korosztály előtt is. Ezt **Farkas Tünde**, a központ igazgatója jelentette be a kerületben működő Idősök Tanácsa június 13-i ülésén.

A humánszolgáltató központ vezetője azt is elmondta, hogy az Egészséges Budapest program keretéből tavaly elindított új szolgáltatásokat az önkormányzat idén is finanszírozza, így az érdeklődőket továbbra is várják a dietetikai tanácsadáson, működik a pszichológiai tanácsadás, és az adósságkezelési szolgáltatás is.

Az idősöknek szervezett új programsorozat részleteit **Orsós Sándor**, az alapellátás vezetője ismertette. A **Mátrix** néven futó projekt három eseménnyel már elérhető: **közös táncmulásra, társasjáték klubprogramra**, a Városligetben pedig mozgásra, **nordic walking-ra** várják a résztvevőket. Az utóbbi bejelentést Farkas Tünde azzal egészítette ki, hogy a helyszínen szakember nyújt segítséget a közös sportolásban résztvevőknek, személyre szar-

bottan beszél meg, ki, mennyire terhelhető. Orsós Sándor tájékoztatót a további tervekről is. Szeptembertől a Mátrix program keretében lesznek **„Én-idő” tréningek**, különféle oktatások, baba-mama-nagyi kapcsolatteremtő események, iskolai kitelepülések is. Az események nyitottak a fiatalok, a családok előtt, lehet a nagyival társasozni, a papával western-táncot járni, egymásra találhatnak a babás szülők a nagyszülői szerepet vállaló idős emberekkel. A Bischitz honlapján közzétesznek egy elégedettségi kérdőívet, a nyár folyamán várják a javaslatokat, ötleteket.

A találkozón elhangzott, hogy május 30-án volt a Nyugdíjas Parlament fővárosi ülése, amelyen több mint 30 szervezet, 110 képviselője vett részt, Erzsébetváros önkormányzatát **dr. Kispál**

Tibor alpolgármester képviselte. Az elfogadott határozatból több pontot is a hetedik kerület küldöttei javasoltak, például, hogy maximálják a nyugdíjakból levonható maximális részt, ne emeljék tovább a nyugdíjkorhatárt. Javaslatot tettek a rugalmasabb nyugdíjba vonulás lehetőségére és a méltánytalanul elszegényedett nyugdíjasok támogatására is – a költségvetés szociális fejezetének keretéből. Az országos Nyugdíjas Parlament az ősz elején ül össze.

Az elmúlt hónapok eseményeit, a szociális rendelet módosítását, a kedvező ügyfélszolgálati változásokat illetve a kulturális rendezvényeket Szücs Balázs alpolgármester, a közbiztonsággal, megelőzéssel, személyes biztonsággal kapcsolatos tudnivalókat dr. Kispál Tibor alpolgármester foglalta össze.

Az Idősök Tanácsa résztvevőinek kérdéseire a polgármester válaszolt. Mint mondta, mindannyian nehéz időszakot élünk meg. A kerület lehetőségei rendkívül korlátozottak, ám Niedermüller Péter ígéretet tett arra, hogy a szociális ellátások területén, az idősgondozásban nálunk nem romlik tovább a helyzet, sőt, kisebb-nagyobb előrelépéseknek is örülhetünk. A szociális rendelet módosításai alapján a támogatások idén már sokkal több embert érnek el, mint korábban, de a kifizetések mellett nagyon fontos a közösségépítés, a rendezvények, programok szervezése is.

Idén is lesz hajókirándulás, lesznek ingyenes színházi előadások, a kerület vezetése a közelmúltban cirkuszfesztiválra várta Erzsébetváros szépkorú lakóit. A polgármester elmondta: Tudjuk, hogy a színvonalas ellátáshoz szükség van a dolgozók megbecsülésére is, ezért idén rendeztük a humánszolgáltató munkatársainak bérét. A szociális jelzőrendszer kiépítése is nagyon fontos, erre a Védőnői Szolgálat pontosan megfelelő lett volna, ha nem éppen most vennék el tőlünk a kerületet és az itt élőket jól ismerő védőnőket. Folyamatosan keressük a megoldásokat, lehetőségeket, a közeljövő egyik legfontosabb feladata az önkéntes hálózat kialakítása, amihez az Idősök Tanácsa tagjai, a szépkorúak segítségét is kérem – tette hozzá a Niedermüller Péter. **S. J.**

„Nem szabad bezárkózni, közönyössé válni!”

Niedermüller Péter polgármester, és **Nagy Andrea** független önkormányzati képviselő nemrég köszöntötték fel kilencvenedik születésnapja alkalmából a kerület egyik lakóját, **Márton Sándort**. Az ünnepeltet az István utcai otthonában látogatták meg, és Sándor bácsi azt is elárulta nekik, hogy negyvenhét éve lakik a kerületben. Soha nem is akart máshol élni. Itt mindenkit ismer, mindenki jóbarát, s nincs olyan üzlet, ami ne lenne a környéken.

Sándor bácsi 1933-ban született, Szolnokon nőtt fel, szüleinek kisvendéglőjük volt, amit aztán 1947-ben államosítottak. Fiatalemberként a katonai pályát választotta, felvették Szolnokon a Kilián György Repülőtiszt Főiskolára, s a tisztavetése is ott volt 1952-ben. Harminchat évig a légierőnél szolgált. Pilótaként a Jak18-as gyakorló repülőgépet vezette, azután a repülőtiszt főiskolán oktatott. Az '56-os forradalom után Budapestre helyezték át a honvédségi Légierő Parancsnokságra. Később a Magyar

Honvédelmi Szövetség országos központjában dolgozott, onnan ment nyugdíjba 1988-ban.

Sándor bácsi nem az az alkat, aki szeret otthon tétlenül üldögélni, mosolyogva említi, nyugdíjasként tán annál is több dolga lett, mint aktív korában. Legtöbb idejét a szenvedélyének, a numizmatikának szentelte. Gyerekkorától érdekelték a régi pénzművek, kitüntetések, gyűjtötte is ezeket. Miután nyugdíjazták, letette a numizmatikai szakértői vizsgát, kutatásokba kezdett, melynek egyik „gyümölcse” könyve

lett: Márton Sándor *Magyar Állami és Társadalmi Szervezetek Kitüntetéseinek Képgyűjteménye* című kötete 2011-ben jelent meg, s ebben a szerző 330 darab különleges kitüntetés képét közölte. Ilyen tematikus könyv sem előtte, sem azóta nem jelent meg, s már a harmadik kiadásánál tart. Társ szerzője a Nagy Magyar Kitüntetéskönyvnek is, amely szintén páratlan a maga nemében. Mindezt társadalmi munkában, szenvedélyből csinálta, soha egy fillért nem kapott a kutatómunkájáért.

Sándor bácsi az István utcai lakóház életében is aktívan részt vett, sokáig a Számvizsgáló Bizottság elnökeként intézte a ház ügyes-bajos dolgait. Noha az elnöklésről már lemondott, a bizottság munkáját továbbra is segíti.

Márton Sándornak egy gyermeke és három unokája van, s egyetlen bánata, hogy az „asz-szonykája” két éve súlyos beteg, az ágyból sem tud felkelni. Ápolónő jár hozzá minden nap, de a férje vásárol, gondoskodik róla. Kilencvenévesen is naponta lejár, jön-megy a városban. Rengeteg barátja van, a környéken minden ismerőssel megáll, elbeszélget. Még a sarki koldusra is odafigyel, gyakran fizet neki egy sört. Sándor bácsi szerint a hosszú élet titka a nyitottságban rejlik: nem szabad otthon bezárkózva üldögélni, közönyössé válni. Szereti a humort, szívesen idézi fel a hatvanas éveket, amikor egy nehéz munkanap után a kollégáival beültek valahová beszélgetni, táncolni jártak. Sándor bácsi búcsúzóul azt is elárulja, melyik a kedvenc dala. Nem lepődöm meg, mikor azt mondja: „Sárosi Katitól az Imádok élni.”

S. Zs.

Mesetandem a gyermekgyógyászatban

Sándor
Zsuzsa

Ismerősöm mesélte, hogy dolgozik a kerületben egy házi gyermekorvos, akit annyira szeretnek a családok, hogy többen vidékről is járnak hozzá. **Dr. Lengyel Boglárka** ezerfős gyermekorvosi praxisának rendelője a Rottenbiller utca 12-ben van, ám ide nemcsak a kerületből, hanem Székesfehérvárról, Somogyvámosról, Kecskemétről, Szombathelyről is érkeznek hozzá.

A doktornő naponta 35-40 gyermeket lát el, plusz a sürgős betegeket is. Valahogy mégis jut ideje, figyelme mindenkire. Partnernek tekinti a szülőket, és partnernek a gyerekeket is. A gyermekorvos a pár napos újszülöttekkel is beszélgetni szokott, mert szerinte a kicsik bizalmát csakis szeretetteljes kommunikációval lehet elnyerni. „Ha első alkalommal behoznak hozzám egy gyermeket, sohasem „támadom le” őt, hagyok időt a megismerkedésre, hogy kiderítsem, ki is ő. Lehetőség van arra is, hogy a kisbabák szoptatás közben kapják meg az oltást, mert az anyatejnek fájdalomcsillapító hatása is van. Akadt olyan kisgyerek, akit a rendelő padlóján ülve vizsgáltam meg, mert nem akart a vizsgálóágyra felülni. Nálunk megengedett a sírás, a szaladgálás, a rosszkodás és a gyereket is megilleti kérdéses joga. Az a lényeg, hogy a lehető legjobb legyen a gyerekeknek.” De vajon változott-e a gyerekek egészségi állapota az elmúlt években? Dr. Lengyel Boglárka szerint, a Covid alatt jelentősen megnőtt az étkezési zavarral küzdő fiatalok száma: több lett köztük az elhízott, az anorexiás és bulimiás is. Kiszakadtak a megszokott iskolai közegből, felborult a napirendjük, elmagányosodtak a

gyerekek, és az evéssel vigasztalódtak, vagy ellenkezőleg: elutasították az ételt. Rengeteg család került nehéz anyagi helyzetbe, és csak az olcsóbb, silányabb minőségű ételekre futotta. Ez is oka az elhízásnak. A minőségi éhezés tünetei már akkor is kimutathatók, amikor a gyerekek még nem túlsúlyosak. A vérképben viszont észlelhetők azok az eltérések, amelyek később betegségekhez vezethetnek. A doktornő ezért is vallja, hogy a prevenció a legfontosabb: nem csak a tüneteket kell kezelni, hanem a szülőkkel együttműködve, fel kell tárnai azt is, ami a tünetek hátterében van.

Dr. Lengyel Boglárka pszichoterapeuta képesítést is szerzett, és azt tapasztalja: a családi feszültségek tünezhordozói gyakran a gyerekek. Fontos megtanítani őket az egészségtudatos

életmódra, s ennek a rendszeres mozgás, és a megfelelő táplálkozás az alapja. A gyerek fizikai, szellemi fejlődése, iskolai teljesítménye nagymértékben függ az egészséges táplálkozástól. A gyermekorvos hivatásában az eredmények többnyire nem azonnal mérhetők: az egészséges életmódra nevelés elsősorban befektetés a jövőbe.

Boglárka doktornő nem mindig készült orvosnak, fazekas szeretett volna lenni, imádta a kézműves dolgokat. Dunaújvárosban éltek, apja szülész-nőgyógyász volt a helyi kórházban. Ha a doktor úr telefonja karácsonykor csörgött, akkor is sietett a kórházba. Ez az orvosi elhivatottság vonzotta a lányát, aki 1988-ban diplomázott a SOTE-n. Eredetileg fül-orr-gégész akart lenni, hogy a manuális készségeit is kihasználhassa a műtétéknél, azután rabul ejtették a babák szívhangjai: ezért is lett végül csecsemő- és gyermekgyógyász szakorvos. A szakvizsga után újszülött kisfiával és férjével külföldre költözött, s noha anyukaként akkor már maga is gyermekorvos volt, gyakran hívta rémülten magyar kollegáit, mit tegyen, ha a babája megbetegedett. Tapasztalatlan szülőként úgy érezte, ilyenkor nagyon fontos, hogy az anyanyelvén tudjon konzultálni kollégáival. Az idegenben töltött évek nehézségeit hazajövele után sem felejtette el a doktornő, s ma már magánpraxisában online konzultációt tart külföldön élő magyar családoknak: még Új-Zélandról is szokták hívni az aggó szülőket. Boglárkának már két felnőtt gyermeke van, és az orvoslás mellett rengeteg más elfoglaltsága. A fazekasságot sem adta fel, Erzsébetvárosba járt Pápai Kata kerámiaműhelyébe tanulni, de ma már saját műhelyében készíti gyönyörű mázas edényeit, részt vett a MOME kerámia kurzusán is. Barátnője, Boldizsár Ildikó mese-terapeuta által válogatott népmesékből elkészí-

tette a *Mesetandem* című hangoskönyvet, olyan mesékkel, amelyek a kicsik szeparációs szorongásait oldják. Boglárka másik álma volt, hogy megújítsa a gyermekegészségügyben dolgozók munkaruháit. A rideg kórházi uniformisok helyett miért ne hordhatnának a doktorok, ápolók is tarkabarka, vidám ruhákat? Így már megjelenésükkel is jobb kedvre deríthetik a beteg gyerekeket. Boglárka felvette a kapcsolatot tervezőkkel, és megvalósult a NIDA, az új egészségügyi formaruha brand, amelynek márkatulajdonosa lett. Már számos alapellátásban dolgozó orvos és a zalaegerszegi kórház gyermekosztálya-

nak munkatársai is ezt a formaruhát viselik. Lengyel Boglárka doktornőnek saját ismeretterjesztő YouTube csatornája van, amit kisgyermekes szülőknek indított el. Hogy miként fér bele ennyi minden egy túlhaszolt orvos mindennapjaiba, az rejtély. Úgy látszik, nemcsak az orvosi ruhákat tervezte nagyon színesre, hanem az életét is.

Rubindiploma a kilencvenkét éves pedagógusnak

A közelmúltban tartott pedagógusnapi ünnepségen díszoklevelet adtak át azoknak a kerületi pedagógusoknak, akik legalább ötven éve szerezték meg a diplomájukat. A rangidős köztük Ömböly Attiláné, Kati néni volt, aki hetven éve végzett biológia-testnevelés szakon az Apáczai Csere János Pedagógiai Főiskolán.

Kati néni kilencvenkét évesen is könnyedén lépett fel a színpadra, hogy átvegye **Niedermüller Péter** polgármestertől szakmai elismeréseként a rubinoklevelét, és mellé a hatalmas virágcsokrot. Eljöttek őt köszönteni egykori tanítványai is, köztük **Spiesz Ádám** is, aki ma a Baross Gábor Általános Iskola igazgatója. Lapunknak elmondta, ő gyerekkorában a Hernád utca 3-ban lévő általános iskolába járt, ahol Kati néni tanította nekik a biológiát. „Nagyon szerettük őt, sportos, kedves hölgy volt, a közvetlen személyiségével nagy hatással volt a gyerekekre. Pedig szigorú volt velünk, de olyan jól megtanította a biológiát, hogy én még középiskolában is abból éltem, amit tőle tanultam.”

Pár nappal a díjátadó után az Erzsébet körúti otthonában látogattuk meg Kati nénit. Elmesélte, Sárospatakon született 1931-ben. Hárman voltak testvérek, és nagyon nehezen éltek, mert édesapjukat elvitték a háborúba katonának, utána pedig négy év orosz hadifogságra. Édesanyjuk egyedül maradt otthon a gyerekekkel. Kati kiskorában egy sárospataki

apácarend óvodájába járt, és annyira megszerette az egyik kedvesnővért, hogy sokáig óvónő akart lenni, majd tanítónő. A háború után felvették őt a helyi középiskolába, de leginkább sportolni szeretett, imádott tornázni, úszni. Mivel pedagógus akart lenni, osztályfőnöke beadta a jelentkezését Apáczai Csere János Pedagógiai Főiskolára. Itt kezdhetette meg a tanulmányait testnevelés-biológia szakon, és 1953-ban diplomázott a „legborzalmasabb Rákosi-időkből.” – jegyzi meg. De szép dolgok is történtek vele a főiskolán: itt ismerkedett meg leendő férjével, aki szintén igazi sportember volt. Diploma után Katit Sárospatakra küldték kötelező gyakorlatra, abba az iskolába, ahol

korábban ő maga is tanult. Négy évig tanított, s miután férjhez ment, a fiatal pár úgy döntött, Budapestre költöznek, több ott a lehetőség.

Kati először a Rákoshegyi Leány Általános Iskolában dolgozott, majd felvették a Hernád utcai francia-zene szakos iskolába. Akadtak kiváló sportoló tanítványai is, például Mohamed Aida, a hétszeres olimpikon, világbajnoki ezüstérmes magyar törvívó. De Kati néni nem élsportolókat akart nevelni, hanem a mozgást megszerettetni minden tanítványával. A kevésbé ügyeseknek indította el a könnyített testnevelési órákat. „Az adottságaink nem egyformák, de én soha nem azt néztem, hogy mit nem tudnak a gyerekek, hanem, hogy a legtöbb-

bet hozzam ki belőlük” – emlékezik a tanárnő. A zeneiskolában néptáncot is tanított, imádta ezt is, mert úgy érezte, a tánc is közösségi életre nevel, és egymás teljesítményének az elismerésére.

Kati néni híres volt arról is, hogy a legnehezebben nevelhető diákokkal is milyen jól tud bántani. Így aztán a Hernád utcai iskolában a legrosszabb gyerekeket is mindig áttették az ő csoportjaiba. Kati néni szigorú volt velük és következetes, de igazságos is. A tanítványai mindenben számíthattak rá. Ötvenhat évesen, 1989-ben ment nyugdíjba. Nem sokkal utána egyik kolleganője megkérdezte, nem jönne-e helyettesíteni a kerületi Dolgozók Nappali Iskolájába? Kati néni két hetet vállalt – tizenegy év lett belőle. Ebbe az iskolába olyan túlkoros növendékek jártak, akik nem tudták korábban befejezni az általános iskolát, kibuktak vagy kicsapták őket, esetleg a körülményeik miatt kellett abbahagyniuk a tanulást. Külön-külön is nehéz esetek voltak, hát még együtt! „Nem volt könnyű velük, olykor egy lakatlan szigetre vágytam, ahol végre csend lenne és nyugalom. De persze szerettem őket is, rengeteget beszélgettem velük.”

Kati néni szerint az oktatás a tanári munka kisebbik része. Az igazán nagy feladat a nevelés. Pedig ma már annyi lexikális anyagot kell megtanítaniuk a kollegáinak, hogy a nevelésre alig marad idejük. Anyagilag, erkölcsileg sem becsülik meg őket. S bár a tanári fizetéséből Kati néni sem élhetett nagy lábon, soha nem bánta meg, hogy ezt a pályát választotta. Egykori tanítványai közül sokan már szintén nyugdíjasok, de még mindig felhívják őt, és megkérdezik tőle: „Kati néni, hogy van?”

MINDIG LESZNEK ÚJ RÁDAYK

Unokáink is emlékezni fognak

„...S nőttön nő tiszta fénye, Amint időben, térben távozik.” Aranyhoz folyamodva (Széchenyi emlékezte): hősünk, Ráday Mihály operatőr, városvédő, időben, térben szinte itt van. Nem volt még idő a felejtéshez, s a törvényszerű újrafelfedezéshez. Erzsébetvárosban egyáltalán nem felejtették el, néhányan a *Budapest* című folyóirat Ráday számával érkeznek a Csányi5 emlékestjére. Négy pályatárs-barát (Szinetár Miklós, a Magyar Televízió egykori művészeti vezetője, Horvát János riporter, volt kubai nagykövet, Jolsvai András barát és tarokkpartner valamint Nagy Gergely építész) készült a megemlékezésre.

Ráday életében hozzászokhatott a laudációkhoz, a maga módján, a maga korában sztár volt. Egy kolléga meséli, végigmenni a Váci utcán a Pesti Barnabás utcától a Vörösmarty térig Rádayval, igazi próbatétel volt. Ötméterenként állították meg: „Misikém, bedöglött a liftünk.” Angyali türelemmel tűrte, tulajdonképpen élvezte is. Akadt városvédő műsorának olyan adása, amelynek két és fél millió nézője volt, mint egy világbjánki meccsnek. Az embereket delejtezte, amit Ráday és kamerája rozsdá, korom, beton-törmelék, romlás alól előhantolt. Beláttatta a pestiekkel, hogy voltaképp kincsek között jártak, csak eltakarta előlük a kosz. Úgy tűnt, mint ha Pest a 19. század Firenzeje lett volna.

Ezekben a harminc-negyven másodperces etűdökben – ilyenekből állt össze az életmű – Erzsébetváros gyakran feltűnt, mert, ha a belváros a téma, nem lehetett megkerülni. A megemlékezést vezető kollégánk, Bóka László ki is ásta

Szinetár Miklós és Horvát János emlékezik Ráday Mihályra

az archívumokból a nyúlfarknyi erzsébetvárosi videókat. 1980-ból, amikor Ráday szóvá tette, micsoda skandalum esett a „Majakovszkij utca 27-ben”, a boltozatos lépcsőbejárót betonmenyyezetre cseréltette néhány slampos tanácsi hivatalnok. Hogy 1991-ben akadálymentesítés címén a domború gránit járdaszegélyt olcsó műköre cserélik. 1982-ben adta hírül Ráday, hogy a Wesselényi utca, a Dob utca, a Kazinczy utca, a Nagydíófa utca és a Klauzál tér által határolt négyszögben „tömbrehabilitáció” indul (akkor már volt ilyen). Ráday aggódott, hogy a mennyiségi mutatókra beidomított állami építőipar felkészült-e ilyen műveletre. Ezek nem voltak vérforraló bulvár hírek, mégis, a csöndes morgásból kiérződött valami (ha nem is ellenállás), de „ellentartás”. Civil kurácsi? És néha tovább is ment. Az általa alapított egyesület címét (Budapesti Városvédő Egyesület, 1982) módosítani kellett „városépítő” egyesületre. Hiszen: ki ellenvédi a fővárost Ráday?

Anélkül, hogy lexikoncikket írnánk, slág-vortokban soroljuk fel, mivel töltötte idejét az intézménnyé lényegülő városvédő. Megalapí-

totta az említett Budapesti Városvédő Egyesületet, '86-ban a Város és Faluvédők Szövetségét. Létrehozta a Nemzeti Panteon Alapítványt (honvéd emlékművek, '48) és harminc évig szerkesztette pótolhatatlan műsorát. (Unokáink sem fogják látni) Nem is mert hozzányúlani harminc évig senki. Kiharcolta, hogy állítsanak emlékművet Podmaniczky Frigyesnek. Hogy érzékeljük az idő gyorsulását, a kilenc év küzdelemmel telt. Helyreállította a Clark Ádám téri mozaik címert az Alagút fölött. Megszervezte az Andrássy út kandelábereinek helyreállítását, kezdeményezte a Centrál és a Gresham újjáépítését. Tagja volt a Nagy Budapesti Törzsszabotnak. Sok ez vagy kevés? Rengeteg, Ráday ambícióihoz képest azonban „nem volt elég”. 1848 fanatikus elkötelezettségére jellemző, hogy mikor lakóhelye közelében talált egy kalódó honvédemlékkövet (egy elesett honvéd sírkövét) évente megrendezte „maszek” '48-as ünnepségét. És hogy ne maradjon ki Erzsébetváros a sorból, elindította Róth Miksa házának emlékházza alakítását. Méltó lett volna, ha igazgatja is, ám Ráday életformájától idegen

Buják Attila

volt, hogy beüljön egy hivatalba. Hiszen, mint írtuk, sztár volt. Vibráló, mozgékony, szabad.

Mindezt, mint barátai a Csányi5-ben mondják, elképesztő szívóssággal, de agresszivitás nélkül valósította meg. Néha talán „nehéz ember volt”, hogyne lett volna az. De igazi önkifejezési eszköze a „barátságosság” volt. Ha el kellett intézni valamit, valakinek, orvost szerezni, természetes reflex volt, „hívjuk fel Rádayt”. És ha Ráday beindult, harminc kilométeres körzetben mindent letarolt. „Operatőr volt – mondja Szinetár Miklós –, nagyszerű, lelkiismeretes. De kiváló operatőr sok van, lesz is. Ráday több volt ennél. Budapest város történetének része. A város Misi nélkül ma más lenne.”

Végül is logikus, hogy negyvenévnnyi slamperáj után megjelennek a kultúramentő hősök. Az építész, Nagy Gergely szerint Ráday akkor lépett elő, mikor a magyar műemlékvédelem bizonyos dolgokra nem volt felkészülve. A „nagy egész”, az elv rendben volt. De az igazán fontos dolgok részletekből állnak össze. Amit Ráday kamerája mutatott meg a rozsdától széthulló korláttól a csorba, festett ablakig, amit Ráday hozott helyre, már természetesnek tartjuk. A Ráday kora előtti korban, amit csinált, bajkeverésnek mondták.

De az idő Rádayt is a múltba fagyasztotta. Az operatőrt és sarmort a NER az első adandó alkalommal nyugdíjazta. Műsorát eltörölték. Ne keressünk ebben mélyebb okot. A rendszer logikájában benne volt. Úgy hisszük, utolsó tíz évében, nyugdíjas éveiben Ráday nem érezte jól magát. Méltatlan záró snitt volt. Ezzel az érzéssel tápázkodunk fel a Csányi5 székeiről. De megmarad nekünk Erzsébetváros, megmaradt Budapest. És mindig lesznek új Rádayok.

Köszönjük meg, hogy itt volt. Ez nem volt rossz futam.

NÉGY NEMZEDÉK

Erzsébetváros régen és ma – Budapest 150

Létezik-e kerületi identitás, nemzedékről nemzedékre öröklődő erzsébetvárosi hagyomány? Mit jelent a Szövetség utca a nyugdíjasokat istápoló kutatónak és a Hernád utcai iskolaigazgatónak? Nem kevesebbet, mint hogy az igazgató úr ugyanabban a házban lakik ma, amelyben a kutató született és nevelkedett. De csak a beszélgetés végén derül ki.

Erzsébetváros iránti szerelméről négy nemzedék négy tagja, **Hegyesiné Orsós Éva**, az „Életet az éveknek” Országos (nyugdíjas) Szövetség elnöke, **Novák Ferenc**, Tata, Kossuth-díjas koreográfus (lásd: István, a király), **Spiesz Ádám**, a Baross iskola igazgatója és **Dr. Iván Géza** várostörténész beszélgetett **Bóka Lászlóval** a Róth Miksa Emlékház udvarán. A beszélgetés a Budapest 150 sorozat része volt.

A valaha volt cukrászdára a Szövetség és a Barát utca sarkán Hegyesiné Orsós Éva és Spiesz Ádám is emlékszik. Évát, ha arra jár, az ottani krémes íze, illata, állaga ma is kísérti. A Szövetség utca 5-7 története összefonódva Éva asszony családtörténetével, szinte bibliai messzeségekbe nyúlik. 1942-43-ban ott szerzett egymásba Éva anyai nagyapja és nagyany-

ja. Ahhoz, hogy összeházasodhassanak néhány körülményt túl kellett élni. Az ostromot, a gettót, a koncentrációs tábor, ahonnan nagyapának haza kellett jönnie. Éva tudja, melyik volt a ház a Dob utcában, ahol a nagyapa édesapjának holttestét megtalálták, több társával egymásra polcolva. De az életnek folytatódnia kellett: össze kellett házasodni. Lakás kellett a függőfolyosós Szövetség utcai házban, szoba-konyhás, véce az emelet végén.

De fordul az idő kereke. A jelenlétők közül a legrégebbi nemzedék tagja, Novák Ferenc, Tata 1953-ban volt katona. A katonaság két éves volt, energiától duzzadó, nyughatatlan fiatalokkal. Muszáj volt valamihez kezdeni. „Ha nem akarunk ágyút pucolni gyerekek”, mondta Novák az amatőr táncosoknak, „valami műsort össze kell ütni.” Így kezdődött a Bihari Táncegyüttes története. „November 7-e tiszteletére” Novák Ferenc megalkotta első táncfantáziáját. („Össze-ütöttem valami kis marhaságot.”) Mivel a marhaság tetszést aratott, kiképzés helyett próbálni vonulhattak. Amikor leszereltek, úgy döntöttek, együtt maradnak és a modell hetven éve működik. Ha van progresszív áramlat a népitánc világában, az a Novák-féle dramatikus tánc volt. De Feri bácsi nem veszteget sok szót a művészetre, azt ő gyakorolni szokta. Mesél Seress Rezsőről és a Kisipipáról, ahol táncosaival pár évtized alatt „legalább egy sarokházat elmulatott”.

Novák Ferenc, Hegyesiné Orsós Éva, Bóka László, Spiesz Ádám és Dr. Iván Géza

Iván Géza helytörténész faluról került Erzsébetvárosba, a Holló utcába. A változás szinte sokkolta. Számára a Holló utca komor árnyai-val legendák hordozója volt. Tudta, hogy itt élt Goldzicher Ignác világhírű orientalista, a Budapesti Hitközség titkára, aki „szolgálati konflissal” járt előadni az egyetemre. Nagyszerű produkció lehetett, amikor a konflis kifordult a Király utcába, amelytől a vigalmi negyed hagyományja sosem volt idegen. A helytörténész sokat tudna mesélni a Kék Macskáról (Király utca 15), a „híres dalcsarnokról”, amely a magyar varieté műfaj őseként, 1864-ben női szereplőivel együtt „országos híru” volt. Itt vetkőzött Katica, Boriska, Aranka és Irén művésznő.

A „legifjabb nemzedék” képviselője, Spiesz Ádám pedagógusdinasztia sarjaként szintén tősgyökeres erzsébetvárosi. Bölcsődébe, óvodába a Rózsák terére járt, gimnazistaként a Madáchba, az egyetemet a Kazinczy utcában fejezte be. Valaki tréfásan mondja: családjukban az a hagyomány, hogy egymástól öröklük a Baross

igazgatóságát. Ebből az igazság annyi, hogy mikor Spiesz Ádám a Hernád utcai általános iskolába járt, néhány évig édesanyja is vezette az iskolát. A Baross Gábor ennek lett a jogutódja. A direktor viszont ma lakik abban a Szövetség utcai házban, amelyben Éva asszony nevelkedett. Híres diákok kerülnek szóba. Ide járt Csongrádi Kata és a modern legenda, Zámbo Jimmy.

Erzsébetvárosban nemzedékek váltják egymást, az emlékek porladnak. Beszélgetőtársaink emlékeznek a Rákóczi úti Honvéd és Tisza mozira. Bennük a perces bácsira, aki a vetítés után a megmaradt árut kiosztotta. A hatvanas években költözködéskor az utcán lovaskocsi járt. Tricikkel járt Erzsébetvárosban a szódás, a hűtőgép koráig létezett a jeges. A házak között még évekig felhangzott az ószeres kiáltás. A régi fotók tanúsága szerint a házak előtt csak két-három állami rendszámú Pobeda gépkocsi parkolt. A Rákóczi úton 1972-ig járt a villamos. Gördülnek egymásra évtizedek. A gangon a lakók cserélődnek. A régi utcák megmaradnak.

GERENDÁS PÉTER CSAK A ZENÉT VESZI KOMOLYAN, MAGÁT NEM

„Álmaid mesévé költöm”

Még Nagykanizsáról is érkezett egy buszos különítmény Erzsébetvárosba, meghallgatni Gerendás Péter életmű koncertjét, melyre hetekkel korábban elkelt minden jegy. Az előadóművész rendhagyó válogatással készült a találkozásra, csupa olyan szerzeménnyel, amit ritkán játszik mostanában. A Liszt Ferenc-díjas zeneszerző a dalok között egyéni humorát is megmutatta a közönségnek. Több mint két és fél órás zenei estjén a szeretet művészetét is megélhette, aki ott volt a Zsidó Történeti Tárban június 15-én.

Szerényen, mosolyogva lép ki a takarásból a Csányi 5 színpadára, miután végre sikerül a tömeget leültetni a térben. „Tegeződünk, lassan mindenkinél idősebb vagyok” – így indítja az estét, s hozzáteszi, ő találta ki a marhaságot, hogy *Életmű koncert* legyen a program címe. Persze egy életmű koncert a Wembley Stadionba való, nem a Csányi utcába, de ha már így alakult: „Nem cserélnék el titeket a Wembley közönségére!”

Nyolc évvel idősebb bátyja ismertette meg a zenével, köszöni, hogy hozzátartozhat életművéhez a Beatles, elmondja, hogy itt született a kerületben, gyerekként a Rózsavölgyiben állt sorba hanglemézért, első dalként gyönyörűen énekel egy Beatles-dalt, a *Norwegian wood*-ot, majd B. Bíró Zoltán *Fából faragott szó* versét, amit még ifjúkorában zenésített meg. Épül a zene, köszönhetően a technikának, egyszerre több szólamban halljuk Pétert énekelni, a hangulat bekúszik a füleken át a lélekbe, összehangolódunk az előadóval.

LOSZÓBUDASZTÓL NORVÉGIÁIG

18 évesen került a dél-amerikai népzenei játékos Los Pachungos együttesbe, s mivel teljesen passzolt fizimiskája a csapatba, gyakran megkérdezték tőle a rajongók, honnan jött. LoszÓbudasztról, válaszolta akkor, s innentől a „drága barátoknak” is énekelni kell, vadul zeng egy latin szerenád, a nézők erotikus sikolyával fűszerezve. A hetvenes években járunk, mikor létrehozza saját latin-rock együttesét, a Lámát.

Az első gyermek születése után Norvégia felé vette az irányt, megélhetési okokból ven-

Fotó: Mészáros Tibor

déglátózott. Északon szerették a spanyol meg az ír muzsikát, kocsmahangulat kerekedik a történeti tár falai közt, Péter felpörög és elpörög, hogy pillanat múlva belassítson, visszaérkezzünk Magyarországra. De jó, hogy nem ment el innen, pedig rezgett a lécs, de jó, hogy volt ereje maradni, de jó, hogy új dimenzióba emelte fel a vendéglátós zenét.

ÁTÖLELT A MÚLT

Első, önálló lemeze 1992-ben jelent meg, nosztalgikussá lesz a hangulat. Azt éneklí róla: Rég volt 908. Megismerkedünk új gitárjával, amit

Amerikából hozott Dani, a fia, a zenészkolléga, az alkotótárs, akivel elválaszthatatlanok. Itt ül a Csányiban is, most nem dobol apu mögött, fotózza fentről, figyeli értőn, szeretettel. Fájdalmas búcsúzásokról, csodás barátokról szólnak a mesék. Gréta Garbo, és Szép Júlia után újra közénk ül Somló Tamás, a csodás barát, a lazasság mértékegysége, ahogy emlékezik rá. Az alkotótársak nevét sorolni nehéz. Koncz Zsuzsának folyamatosan írt dalokat Bródyval, 100 éves pályaudvaron állunk, egy hajnalon, Wolf Péter zenéjéhez ő alkotott felkérésre szöveget, szól a *Nagykörút*, a *Válladon alszom* el pedig

ÉRTÉKTÁR EST A NÉPSZERŰ BUDAPEST-TÖRTÉNÉSSZEL, SALY NOÉMIVEL:

Nyár anno Erzsébetvárosban

Rocksztárhoz illő taps és hatalmas tömeg fogadta Saly Noémit, a Csányi 5 egyik kedvenc, visszatérő előadóját. Az irodalom- és Budapest-történetest virággal köszöntötte Szücs Balázs a júniusi értéktár esten, melyre zsúfolásig megtelt az aula. Saly Noémi ezúttal is lenyűgözte közönségét felkészültségével, tudásával és humorával: régi, erzsébetvárosi nyarokról, az „olvadó aszfalt népének” kapcsolódási lehetőségeiről mesélt hallgatóságának. Megtudtuk, hogy épp befejezte legújabb könyvét, melyben a Margitszigeti Nagyszálló 150 éves történetét dolgozta fel.

Nem volt elég a szék, a szervezők még a kávézóból is kihordták az összes ülőalkalmatosságot, hogy senkinek se kelljen állva maradnia az értéktár esten. Saly Noémi kutatja és regei a főváros történetét, a Covid idején ezek hallgatták karakteres, Erzsébetvárosról szóló helytörténeti előadásait – felvételről. Élményszerűen mesél, humora helyenként vaskos, de mindig helyén való. Visszarepülünk vele az időben, elmúlt idők régi, erzsébetvárosi nyaraiba. Vissza 1873-ba, amikor Terézvárosból „lenyiszszantják” Erzsébetvárost.

UJJÉ, A LIGETBEN!

A 19. század elején még kertes övezet, fák, majorkák színesítik Erzsébetvárost a Nagykörút környékén, ám érkeznek a betelepülők, egyre hevesebb építkezési lázban égnek a befektetők: kiépül és beépül a kerület. A házak rengetegében nyáron a hőségtől elpusztul az ember, hát irány a Városliget! Vendéglők, mutatványos bódék várják a kitóduló népet tűznyelővel, erőművészettel, tánchelyiséget építenek, forog a körhinta. A Szent István napja pedig igazi ligeti népünnepély: díszes felvonulással, tombolával, csónakversennyel, kövérek és sóványok rangadójával, fazéktöréssel, hátrafele futók vagy épp becsípettek versenyével. Tűzijáték, cigányzene, táncmulatság szórakoztatja az embereket, s egy „bátor csávó” – Adam Manner, az első hazai, de nem magyar levegőutazó – a Városligetből Gyöngyösre repül léggömbbel. A Városligetbe kiruccanni, rendre

és rangra való tekintet nélkül, minden erzsébetvárosi számára alapvető nyári kikapcsolódásnak számított.

NYÁRI SZÍNHÁZAK

Erzsébetváros első színháza a Hacker Szála volt, a Károly körút 7-ben, 1809-ben nyitotta meg kapuját. Nyomorult, pici színházként emlegetik a korabeli lapok, pedig még Déryné is játszott itt. Kint, a kerület utcáin, nyáron vándor társulatok jelentek meg, s ha az idő rosszra fordult, valamelyik züllött híru zenés kávéházban adták elő a műsorukat. Ilyen úgynevezett zengeráj volt a Kék Macska, ahol először szedtek belépőt a műsorra. A zsidó bohózatok al-pári humorán zokogtak a röhögéstől a nézők. A varieté műsorok elején a társulat legifjabb tagja, a Hős Terka énekelt magyarul, az 1864-ben kiadott engedély szerint ugyanis legalább egy magyar számot elő kellett adniuk a vándor-színházaknak.

SZÜCS BALÁZS: „Közösséget alkotunk” – fogalmazott a kulturális alpolgármester az értéktár estekről. „Olyan emberekkel találkozunk itt, akiknek fontos a kerület, amit mindannyian tiszta szívből szeretünk.”

A soron következő értéktár programokra is felhívta a figyelmet:

Augusztus 10-én Eklektikus Erzsébetváros címmel helyismereti sétára várják az érdeklődőket, a „bóklászt” Bóka B. László színház- és helytörténész vezeti. Az őszi értéktár esteken Rejtő Jenőre, Tabányi Mihályra, Kalmár Pálra is emlékeznek majd, ide várják Thuróczy Gergelyt, Fesztbaum Bélát, Alfonzót pedig a kerületi artista-képző (BIAK) növendékei idézik meg.

Török
Zsuzsa

minket is elringat. Dusán, Katona Klári, Kovács Kriszta, Dész, Demjén, Zorán, és még úgy 100 előadó mondhatja el, hogy dolgozott Gerendás Péterrel. A Most is tiszta vagy te még Somló Tamásnak készült. „Ő hiányzik a legjobban.”

Mesteri módon kanyarodunk vissza Rióba. Brazíliába Fekete György segítségével jutott el, az utazás része életének, a kedvenc hobbi, együtt sikongunk, kántálunk, bolondozunk megint, a Copacabana, a bossa nova minket is Rióig repít. Az előadó beprogramozza, majd magára hagyja a zenekütyüket és táncra perdül a közönség boldogságára. Két hónap inspiráció, *Két hónap a nagy folyón*, s máris előlép az operanékes Gerendás, *Rigolettó* ad elő, zeng a La donna é mobile, a publikum pedig úgy énekel vele, mintha saját kórusa lenne a kedves zenésznek.

BÁRSONYLÉPTŰ ASSZONY VIGYÁZ RÁ

Több mint két órán át muzsikált érzelmeink húrjain Gerendás Péter. A ráadásban a jelen dalai szólnak, *Gyere el velem messzire*, ahol nincsen téterő, tiszta és világos értékrendű ember, van még kiút, van még remény – éneklí. Szóba jönnek újra a gyermekek, a Kicsi lányhoz is tartozik történet, naná, hogy nagyon félti a lányait, igazi apaországán. „Forró taps köszöntse Nórát, aki egy Siva isten, annyi keze van!” Megünnepeljük Gerendás Nórát, a bársonyléptű, ragyogó mosolyú asszonyt. Fantasztikus az egész família, többen már kom-plett zenészek: Dani dobos, Amerikából ugrott haza apa koncertjére, Hanna most valahol egy óceánjárón zongorál egyedül, Ruben a legnagyobb hazai sztárok mellett basszusgitározik. Ha együtt vannak, összeáll a Gerendás Családi Zenekar.

Gerendás Péter ma intézmény Magyarországon.

Lelkében egyre csak nő a játszószo-ba, mely telis-tele van szeretettel.

Kizárólag nyári színháznak készült a Feld Színház 1874-ben, a Városligetben, később helyére épült a Budapesti Színház, mely továbbra is nyári teátrumként működött.

ZÖLD VENDÉGLŐK, NYITÓS TETEJŰ MOZI

„Nyitós tetejű” mozi nyílik 1921-ben, a Hungária Fürdő tetején, igazi nyáresti kikapcsolódást kínálva Kamara Mozi néven az embereknek. Nyáron szintén minden nap vetített filmet Fényesné, a Fortuna Mozgóban. Nyaranta megteltek a hatalmas teraszú, zöld vendéglők, a kertes kávéházak, a Kerti Szalon, a Grado, a Liget, az Aréna. A melósok is megengedhették maguknak, hogy eljárjanak, s vegyüljenek a kalapos hölgyekkel. A kávéházak a legkedveltebb találkozóhelyek voltak nyáron. Igazi kuriózumnak számít a Fészek Klub 1922-ben létesített belső kertje, amit Bálint Zoltán és Jámbor Lajos tervei szerint építettek. A korabeli újság ezt írja róla: „Az elsvatagosodó pesti tarlón, a háztömegek között, csodás virág nyílt ki, falak közé rejtett remekmű.” A kor budapesti művészvilága és barátai vígan dacoltak nyaranta a kánikulával a Fészek Klub tündéri kertjében.

A slágergyáros titkai

Bóka B.
László

Elmegyek, Azért vannak a jó barátok, Most élsz, Zene nélkül mit érek én, Gedeon bácsi – ugye ismerősek a dalcímek? Valamennyi egyetlen ember tollából származik, aki 20 éven át volt Erzsébetváros lakója. Az eMeRTon-díjas, Artisjus-életműdíjas dalszövegíró, aki számos slágert írt mások mellett Máté Péternek, Kovács Katinak, Zalatnay Saroltának, de az Eddának, a Hungáriának és az Omegának is. S. Nagy István özvegyével, Csongrádi Katával mi másról is beszélgethettünk volna, mint S-ről és az erzsébetvárosi kötődésről, ami Csongrádi Katát jelenti, hiszen ő tősgyökeres erzsébetvárosi.

TÖBB MINT 100 ÉVE UGYANOTT

Egy 115 éve épült ház, Dózsa György úti lakásában ülünk, ahová 1985-ben költözött a Csongrádi Kata, S. Nagy István házaspár. A történet azonban jóval korábban kezdődött.

– Ezt a lakást még a dédszüleim vásárolták, amikor felépült a ház. Utána szállt a nagymamámra, a nagymamámról anyukámra és az anyukámról énrám. Közel 115 éve él itt a családom.

Mit jelent Önnek Erzsébetváros és a szűkebb hazája a Dózsa György út?

– Mindig szeretünk itt lakni, itt születtem. Gyerekként mindig a Ligetbe vittek ki sétálni, nem csoda, hogy imádom a Városligetet.

Itt telt a gyerekkora, ide járt iskolába is a Hernád utcába, de hogyan keveredtek ide vissza S. Nagy Istvánnal?

– 1980-ban mentem hozzá S-hez, sokáig nem volt közös otthonunk, bérelt lakásokban éltünk. A férjem, aki lánctohányos volt, egyszer infarktust kapott. A főorvos, akihez került, azt mondta: búcsúzzunk el tőle, mert nem éri meg a reggelt. Ám az általam indított imaláncnak köszönhetően csoda történt, visszatért az életbe. Attól kezdve azonban folyamatosan betegeskedett, és édesanyám is éppen akkor esett ágyának. 1985-ben vettük meg az anyukámé melletti lakást, így mindkettőjüket tudtam ápolni.

MEGSZÜLETNEK A DALOK

Van olyan dala, ami itt született?

– Rengeteg, hiszen S. 1978-tól járt ide udvarolni. Itt született például az *Egy darabot a szívemből* című dalszöveg, amit nekem írt. Itt készültek Máté Péter 1980-ban megjelent lemezének, a *Szívhangoknak* a dalai vagy a ma is népszerű *Zene nélkül mit érek én*. Az a pianínó, amelyen zongorázni tanultam, végig minden lakásban velünk volt. Nagyon sokszor játszott rajta Máté Péter is, hiszen az én pianínómon született a *Zene nélkül mit érek én* című dal.

Hogyan teltek egy olyan ember napjai, aki egész nap dalszövegeken törte a fejét?

– Többnyire kézzel írt, de volt egy írógépe is, ami most is ott áll az asztalán a kis mini-múze-

umomban. Állandóan volt nála toll és minden zsebe tele volt cédulákkal, mert nem tudta éppen, mikor jön az ihlet. A sláger alapja, ahogyan a szakmában mondják, a bemondás. Amikor éppen eszébe jutott egy bemondás, akkor rögtön előkapott egy cetlit és már írta is. Teljesen mindegy, hol voltunk éppen. Egyszer kिरakta a céduláit az asztalra és az egyikre az volt írva: Katát el kell venni feleségül. Megláttam és azt mondtam, ez így nagyon bizonytalan, mert jön egy huzat, és mindennek vége. Annyit mondtott, jó, akkor mielőtt elfelejtené, megkéri a kezem a szüleimtől.

Hol ismerkedtek meg?

– Szerelem volt második látásra. Édesanyám 1967 táján megrendezte az Állami Déryné Színházban a *Nem születtem grófnak* című Payer - S. Nagy slágerekre épülő zenés vígjátékot. Azt mondta anyám, gyere, ismerd meg ezt a két zseniális fiatalembert. A Bajza utcai garzonházban ott várt minket két tüneményes úr: Payer András és S. Nagy István. Anyukám mondta, hiányzik egy vidám dal az előadásból, kérte, írjanak egyet. S. rám nézett és azt mondta, a „kis hölgy inspirál engem”. Azonnal elkezdte írni a szöveget, ami úgy kezdődött, „Úgy érzem, boldog vagyok...”, Öcsi pedig fogta a gitárját, pillanatok alatt megvolt a zene is. A talaj fölött lebegve jöttem el tőlük, hiszen én lettem egy dal műzsája. Eltelt úgy tíz év, amikor az Operett Színház színésznőjeként meghívást kaptam egy hajóra, ahol hárman voltunk vendégek: S. Nagy, Demjén Rózsi és én. S-nek aznap éppen angol napja volt, viccből csak angolul volt hajlandó beszélgetni, én pedig angol nyelvű iskolába

jártam. Rózsi és S. angolul beszélgettek, de S.-nek hirtelen valami nem jutott eszébe egy szó. Finoman besegítettem, és attól kezdve már én is benne voltam a társalgásukban. Rágyújtottam volna egy cigarettára, öngyújtóm nem volt, gondoltam majd csak ad valaki tüzet. S. azonnal tüzet adott, méghozzá egy olyan öngyújtóval, aminek az egyik fele toll, a másik pedig öngyújtó volt. Rácsodálkoztam, jé, ez egy öngyújtó? Mire S. azt mondta, igen, amerikai, ha tetszik, magának adom. Beszélgetni kezdtünk, én éppen esküvő előtt álltam, úgy volt, hogy a vőlegényemmel közösen kimegyünk Amerikába. Azt mondta, ő többször járt kint, majd ad címekeket. Ez a kapcsolat egy kedves barátságnak indult, ami aztán egyszer csak föllángolt.

EGY RÍMES GYERMEK

S. mikor kezdett el szövegeket írni?

– Mindig azt mondta magáról, hogy ő rímes gyerek volt, mert folyamatosan rímekben beszélt. Ezzel aztán meg is örjítette a szüleit és a testvéreit, de neki erre állt rá az agya. Aztán a katonaságnál kitalálta, hogy létrehoz egy zenekart. Bár senkitől sem tanulta, de remek ritmusérzéke volt, így beült a dobok mögé és elkezdett mindenféle csasztuskákat, paródiákat írni. A katonaság után éjjeliőrnek állt, és külföldi zenékre folyamatosan írta a dalszövegeket, persze senki nem akart vele szóba állni. Keméndi András volt az első olyan énekes, aki azt mondta, itt ez a világszám: „Wake the town and tell the people”, írj erre nekem gyorsan magyar szöveget. S. akkor nem nagyon tudott angolul, de a ritmizálás, a dallamlejtés segített. Ebből született a „Merre jártál tegnap este?” (Merre jártál tegnap este, mondd, milyen volt nélkülem, szíved, ugye megkereste néha tán az én szívem?) Végül Keméndi nem énekelt el a dalt, de S.– Nádás Gábornak köszönhetően – megismerkedett Németh Lehel-lel, aki a Ganz-Mávag kultúrtermében lépett fel. S. megmutatta Németh Lehelnek a dalt, akinek megtetszett és elénekelt az egyik bárban. A dalt azonnal felkapták, óriási sikere lett, S.-nek pedig szépen beindult a pályafutása.

Miért is „S.” a slágerszerző?

Vajon honnan került nevébe ez az „S” betű? Nagy István 1934. január 30-án született Köröstarcsán. A titokzatos S. nem más, mint Sárosberkeszi, ami a család Erdélyben kapott kisenemesi előneve. Mivel ezt azonban akkoriban titkolni kellett, így csupán az S. maradt meg belőle.

Egyszer G. Dénes György, vagy ahogyan mindenki ismerte Zsüti, aki első perctől kedvelte és elismerte, mondta neki, remekül csinálod, már biztosan gazdag vagy. S. visszakérdezett: mitől lenne ő gazdag? Akkor derült ki, S.-nek fogalma sem volt a jogdíjakról, így aztán Zsüti szépen kézen fogta, bevitte a Szerzői Jogvédő Hivatalba, ahol persze sohasem hallottak S.-ről. Zsütiel sebtében összeszedték milyen dalokat is írt, a végén aláírta a jegyzéket és kapott egy csomó pénzt.

S. Nagy nem csupán írt, de fel is fedezett énekeseket.

– Például Payer Öcsit, aki a Balaton partján énekelt a gitárjával. S. odament hozzá és azt kérdezte tőle: Te csak a halakat zavarod, vagy dallamot is tudsz írni? Így született a legendás Payer-S. Nagy páros és születtek a legendás slágerek, mint például a *Gedeon bácsi*. S. fedezte fel Koóst is, aki anno nagyszerűen parodizálta Vico Torriánit. Odament hozzá és megkérdezte, Te, nem akarsz saját dalokat énekelni? Akart. Ekkor írták meg Havasi Viktorral közösen a „Micsoda nagyszerű dolog” című dalt, ami Koós első igazi slágere volt. De Aradszkyt is ő találta meg, neki írta a „Pókháló van már az ablakon” című dalt, a zeneszerző Lovas Róbert volt. Testreszabottan írta a dalokat a fiataloknak, Szécsi Pálnak, Ihász Gábornak. Ihászt például nemigen akarták észrevenni, masször volt egy fürdőben, ott gitározgatott. Egyszer megmutatta S.-nek az egyik dallamát, ami S.-nek nagyon megtetszett, ebből lett a „Múlnak a gyermekévek”. Nemcsak felfedezte őket, de jó apjuk volt a daloknak, hiszen menedzselte is őket.

Ha már ennyit beszéltünk a dalokról, hogyan született a Milliő, milliő rózsaszál?

– Éppen otthon néztem egy tévé- közvetítést, amikor Alla Pugacsova énekelt a Vigadóban a *Million-million alih Roz* című dalát. Szóltam S.-nek, gyere, hallgasd meg, olyan szép ez a dal. Azt mondta, szerepet nem tudok adni neked, de megszerezzük a dal nyersfordítását és megírom Neked. Megírta, és rövid időn belül aranylemez lett, aztán dupla arany, platina. Így született a „Millió rózsaszál”.

S. Nagy István minimúzeum a lakás egyik sarkában

KÉPVISELŐK FOGADÓÓRÁI

EGYÉNI KÉPVISELŐK

1. választókerület

UJVÁRI-KÖVÉR MÓNIKA

Előzetes megállapodás alapján
Telefon: +36 1 462 3374;
e-mail: ujvari-kover.monika@erzsebetvaros.hu;
Facebook: @ujvarikovermonika

2. választókerület

BÁRDI ZSUZSANNA

Előzetes megállapodás alapján
Telefon: +36 30 475 6454;
e-mail: bardi.zsuzsanna@erzsebetvaros.hu;
Facebook: [bardi.zsuzsanna.momentum](https://www.facebook.com/bardi.zsuzsanna.momentum)

3. választókerület

DR. KISPÁL TIBOR

Fogadóóra: minden hónap második péntekén, 14.00–16.00 óráig.
Helye: Nyugdíjas Klub, Király u. 97.
Telefon: +36-1-462-3207;
e-mail: kispal.tibor@erzsebetvaros.hu

4. választókerület

RIPKA ANDRÁS

Előzetes megállapodás alapján:
E-mail: ripka.andras@erzsebetvaros.hu

5. választókerület

MOLNÁR ISTVÁN

Előzetes, 10-14 óra közötti megállapodás alapján személyesen felkeresem lakóimat
Telefon: +36 1 462 3137;
e-mail: molnar.istvan@erzsebetvaros.hu

6. választókerület

SÁLI ANNAMÁRIA

Előzetes megállapodás alapján
Telefon: +36 30 475 6454;
E-mail cím: sali.annamaria@erzsebetvaros.hu;
Facebook: [sali.annamaria.momentum](https://www.facebook.com/sali.annamaria.momentum)

7. választókerület

SZÜCS BALÁZS

Minden hónap első hétfőjén, 16-18 óráig vagy előzetes megbeszélés alapján
Telefon: +36 30 690 9149;
Facebook: @azenkepviselom

8. választókerület

NAGY ANDREA

Előzetes megállapodás alapján
Telefon: +36 1 462 3226;
E-mail cím: nagy.andrea@erzsebetvaros.hu;
Facebook: Nagy Andrea képviselő

9. választókerület

DEVOSA GÁBOR

Előzetes megállapodás alapján
Telefon: +36-1-462-3106 vagy +36-30-900-3311

10. választókerület

BÓNUS ÉVA

Előzetes megállapodás alapján
Telefon: +36 30 475 6454;
E-mail cím: bonus.eva@erzsebetvaros.hu
Facebook: [bonus.eva.momentum](https://www.facebook.com/bonus.eva.momentum)

LISTÁN MEGVÁLASZTOTT KÉPVISELŐK

BENEDEK ZSOLT

Előzetes megállapodás alapján
E-mail: benedek.zsolt@erzsebetvaros.hu

GARAI DÓRA

Előzetes megállapodás alapján
telefon: +36-30-227-4481;
Facebook: [groups/elheterzsebetvaros](https://www.facebook.com/groups/elheterzsebetvaros)

RADICS BÉLA

Előzetes megállapodás alapján
Email: radics.bela@erzsebetvaros.hu

VERES ZOLTÁN

Előzetes megállapodás alapján
E-mail: veres.zoltan@erzsebetvaros.hu

Térfoglalás:
Miénk itt a tér!

A Térfoglalás olyan városi ötletpályázat, amely szabadtéri programok megvalósítását ösztönzi a város egyesítésének 150. évfordulója alkalmából, Budapest Főváros Önkormányzata és a Pro Cultura Urbis Köz-alapítvány (PCU) támogatásával.

A projekt keretében civil szervezetek pályázhatnak közterületi tervekkel, amelyek célja, hogy javítsák közvetlen lakókörnyezetük életminőségét, aktivizálják közösségüket. A pályázaton 2023. október 1. és 2024. június 1. között megvalósuló eseményekkel lehet részt venni.

Beküldési határidő: 2023.08.21.

A pályázat az alábbi linken elérhető: <https://budapest.hu/Lapok/2023/terfoglas-palyazat-szabadteri-kulturalis-kozossegi-programok-megvalositasara.aspx>

Erzsébetvárosi
elismerő-díj

A Képviselő-testület javaslatételre kéri fel a kerület lakóit, az önkormányzat intézményeit, gazdálkodó szerveit, a kerületben működő oktatási, kulturális és tudományos intézményeket és civil szervezeteket, illetve szakmai és hagyományörző szervezeteket „Erzsébetváros '56” díj adományozásához.

A részletes felhívás a www.erzsebetvaros.hu oldalon érhető el, a javaslatétel határideje 2023. augusztus 15.

Az Örkeny Színház
karbantartót keres

Olyan megbízható kollégát keresünk, akinek fontos a csapatmunka, de szeret és tud önállóan is dolgozni.

Fő feladata: épület-karbantartás, kisebb díszlet-, fémelemek javítása.

Feltétel: szakirányú végzettség (Fogyóelektródás védőgázás ívhegesztő), érvényes engedély alkalmasságú tűzveszélyes tevékenység végzéséhez, büntetlen előélet.

Előny: kazánkezelői végzettség.
Fényképes önéletrajzot várunk a kg@orkenyszinhaz.hu címre.

A pályázat beadásának határideje: 2023. augusztus 1.

APRÓHIRDETÉSEK

Házhoz megyek! Fogszor készítését, javítását vállalom garanciával. Hívjon bizalommal: 06-20-980-3957!

Fiatalkorú házaspár életjáradéki szerződést kötne idős hölggyel vagy úrral. Tel.: 06-30-965-0495.

Bélyeg, papír, fémpléceket, festményeket és egyéb régiséget vásárolunk, árverésre átveszünk. VI. ker., Andrássy út 16. Tel.: 317-4757, H-Sze: 10-17, Cs: 10-19.

SZOBAFESTÉS, mázolás, tapétázás bútormozgatással. Parkettacsizolás, aljzatkiegyenlítés, PVC-, szőnyegpadló-lerakás. Minőségi, precíz munka, mérsékelt áron. (Alapítva: 1998.) Csapó György: 06-31-780-6430, 06-1-229-5694, festesma.iwk.hu

Kazáncsere, kéménybéléssel teljes ügyintézővel szolgáltatók felé, garanciával: 06-70-227-3040, 06-70-227-3041, www.olcsonkazancsere.hu

Gyógypedikűrös 30 éves gyakorlattal házhoz megy

A kutyagumitól
a szemléletváltásig

– Attól, hogy valaki szereti a kutyáját, még nem biztos, hogy tisztában van a kötelezettségeivel is – ezt mondta Szücs Balázs alpolgármester, miután június 21-i ülésén a képviselő-testület határozatot hozott a felelős eb-tartást megerősítő pályázat kiírásáról. – Ezzel a problémával minden nagyvárosi önkormányzat megküzd, a közterületi kutyapiszok kérdése pedig feloldhatatlan ellentétet szít, amit valahogy kezelni kell – tette hozzá.

A pályázat olyan, Erzsébetvárosban megvalósuló ingyenes edukációs programok megvalósításáról szól, amelyek elősegítik a kutyatartók szemléletformálását, informálódását, oktatását különböző rendezvények, programok, tréningek és kiadványok segítségével. A programok megvalósításának tervezett időszaka 2023. október 1. – 2024. szeptember 30.

A pályázati program célja, hogy a kutyások és nem kutyások ismerkedjenek meg a közös-

ségi együttélés szabályaival a kutyafuttatókon belül és az utcán, az eb-tartók kötelezettségeivel, például az a chippelés, az élősködők elleni védelem vagy az oltások ügyében. Leendő kutyásoknak szervezhetnek fajtaválasztási tanácsadást, de a már gazdis kutyusok engedelmességével kapcsolatban is kaphatnak majd tanácsokat az eb-tartók.

A pályázatot a <https://palyazatkezo.erzsebetvaros.hu> oldalon elérhető, elektronikus pályázatkezelő felületen, regisztrációt követően lehet benyújtani 2023. augusztus 11. napjáig. A pályázati keretösszeg 6 millió forint.

ÚJRA CIVIL KORZÓ

2023. SZEPTEMBER 23.
10:00-19:00

A Madách téri sátrakban kerületi civil szervezetek mutatkoznak be, szórakoztató, ismeretterjesztő programokkal, a Madách Imre úton Erzsébetváros intézményeinek munkatársaival találkozhatnak. A nagyszínpadon kulturális kavalkád, zenei, művészeti programok egész nap!

Programokkal jelentkezni, sátorhelyre regisztrálni augusztus végéig lehet Kohári Edit civil és kulturális referensnél.
E-mail: kohari.edit@erzsebetvaros.hu

A nyár kockázatokkal is jár!

Végre itt a várva várt nyár, a vakáció, a nyaralások évadja. Ilyenkor fontos felkészülni a kockázatokra is, mert a tartós kánikula sokakat megvisel. A VII. kerületben a hőség veszélyei még fokozottabbak, mivel kevés a zöld felület, az aszfalt, a házfalak szinte sugározzák a hőt. Érdemes tehát néhány alapszabályt betartani. Senki se tartózkodjon hosszan a tűző napon 11 és 16 óra között! Főleg az idősebbek ne induljanak el ebben az időszakban bevásárolni, cipekedni! Az erős napsütésben viseljenek kendőt, sapkát, hogy a napszúrást elkerüljék! Kora reggel és este érdemes kiszellőztetni a lakást, napközben beárnyékolni, vagy ha van, a légkondit használni. Nagyon fontos a megfelelő folyadékbevitel. A felnőtt szervezetnek napi 2-3 liter folyadékra van szüksége, nagy melegben ennél is többre. A legjobb szomjoltók a csapvíz és a szénsavmentes ásványvizek, valamint a gyógy- és gyümölcslevek.

A kerület is készül a nyárra. Hőségriadó esetén vizes palackokat fognak osztani az önkormányzat Erzsébet körúti bejárat előtt, és működtetik a párapaput is. A szomjunkt a kerület ivókútjainál is csillapíthatjuk. Ezek a következő helyeken találhatók: a Bajza utcai Reformáció Emlékparkban, az Almássy téren (három is!), a Madách téren, a Klauzál téren, a Kazinczy és a Király utca sarkán található játszótéren, a Százház parkban (kettő), valamint a Janikovszky Éva pihenőparkban.

Forróság idején légkondicionált önkormányzati helyiségekbe is behűződhetnek. Ilyen például az Erzsébet körút 6. kormányablak, a Csányi utca 5. Erzsébetvárosi Zsidó Történeti Tár, illetve a Király utca 11-ben található Művészeti és Kulturális Központ. **S. ZS.**

(ingyenes kiszállással). Körömbenövés, tyúkszem- és bőrkeményedés eltávolítása minden korosztálynak, férfiak számára is. Tel.: 06-20-938-9031.

TITKÁRNŐI IRODA az OPERÁNÁL. Segítünk levelét, kérelmét, beadványát megírni, kinyomtatni, lemasolni, beszkennelni. Webes, internetes ügyintézés is vállalunk. Hívjon: 06-20-996-0183!

Asztalosmester mindenféle asztalosmunkát vállal. Fa és műanyag ajtó, ablak, bútorgyártás, javítás. Helyszíni felméréssel. Tel.: 06-20-957-9533.

Kazán, cirkó, gáz vízmelegítő felújítás, javítás, karbantartás. Kazáncsere kéménybéléssel, teljes körű ügyintézővel. Gázbojler cseréje villanybojlerre. Villanybojler vízkötelenítése, cseréje, javítása: 06-70-943-4372.

INGYENES telefonos lelkeség szolgálat 40 év felettieknek az év minden napján 18-21 óra között. Dél-Után Alapítvány: 06-80-200-866 vagy 13777.

Életjáradék! Folyamatos havi járadék akár több mil-

lió forint egyösszegű kifizetéssel. Haszonélvezettel, banki hitellel, tisztázatlan tulajdoni hányadokkal rendelkező is érdekel: 06-30-949-5901.

FESTÉS-MÁZOLÁS-TAPÉTÁZÁS, kőműves javítás, kisebb burkolás: 06-30-568-6255. Kovács Gergely Életjáradéki szerződést kötnek idős hölggyel/úrral, ha felkeltette az érdeklődését, hívjon a részletek megbeszéléséhez: 06-20-476-7144! Látogasson el üzletben: Erzsébet körút 23.!

Magán gyűjteményemhez vásárolok festményeket, porcelánokat, ezüsttárgyakat, aranyat, régi bizsukat, bronzszobrokat, órákat, könyveket, hagyatékot. Díjtalan kiszállítás. Üzlet: Erzsébet körút 23. Tel.: 06-20-476-7144.

Almás Katalin legmagasabb áron vásárol bútorokat, festményeket, órákat, dísz tárgyakat, porcelánokat, könyveket, írógépet, szőrmebundát, kristályokat, ezüstöket, bizsukat, törtaranyat, hagyatékot, díjtalan kiszállással: 06-20-597-8280.

Az ERÖMŰVHÁZ műsorkínálata 2023. július 14. – augusztus 10. között. A programok változhatnak. Az ajánlónkban szereplő eseményekkel kapcsolatban mindig tekintse meg az aktuális információkat a kulturális intézmény honlapján: www.eromuvhaz.hu

K11 Művészeti és Kulturális Központ és K11 Labor

Budapest VII. ker., Király utca 11. Jegyek kaphatók online a jegy.hu és a jegyx1.hu oldalakon, valamint a helyszínen hétköznapokon 10 és 16 óra között, és rendezvények kezdete előtt. További információ: www.facebook.com/kiralyutca11 és www.k11.hu, e-mail: titkarsag@eromuvhaz.hu.

07.14. | 19:00

BINGÓZZ A K11-BEN!

A nyári hónapok kezdetével új sorozatot indítunk a K11-ben, aminek a keretében a minden korosztály számára szórakoztató bingo társasjáték rejtelmeiben merülhet el minden érdeklődő! Jegyek elővételben és a helyszínen: 1000 Ft

07.19. | 20:00

NOÉMO TRIÓ • KULT-Udvar

Modern indie-folk vokálokkal tarkítva, magyar nyelvű versszerű dalszövegek az élet nagy dolgairól. Takács Noémi „Noémo” költészetét valahogy így lehetne

jellemezni. Kimondja azt, amit mindenki érez, csak épp nem mindenki tud megfogalmazni. A zenekar tagjai: Takács Noémi (ének, gitár), Tóth Eszter (vokál, citera), Jobbágy Bence (vokál, gitár). Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

07.21. | 19:00

N'ZEE – Elektronika, karc, fuvola, EWI Garden Live Act '23

Az elektronika és fuvola hangja közösen zenei szuperfegyver, illetve kortárs zenei utazás! Jegyek elővételben: 1000 Ft | Jegyek a helyszínen: 1500 Ft

07.26. | 20:00

CANDYMAN DUO • KULT-Udvar

Zakatoló ritmus, erő, dinamika, és dallamosan izgalmas hangszerek szólók, show szerű előadásmód, cirkuszi akrobatákat idéző színpadi mozgás. A zenekar garantáltan biztosítja a felejthetetlen szórakozást és az emlékezetes zenei élményt. Palettán: rockabilly, rock, pop, country, blues, humor, cukiság. Tagok: Tom White (ének, harmonika, akusztikus gitár), Schiffer Patrik 'Ricky' (ének, nagybőgő). Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

07.27. | 19:00

CAMERATA PELSONORE ÉS ROMÁN KATALIN

Teleman: Don Quixote szvit

A Camerata Pelsonore vonós kamarazeneke 2013-ban alakult Roman Mikola hegedűművész vezetésével. Repertoárjukon a francia, a német, és az itáliai barokk zene mellett a romantikus kor lírikus szerénádjai és szvitjei is megtalálhatók, de nagy hangsúlyt fektetnek a huszadik századi és kortárs zene tolmácsolására is. A részvétel ingyenes.

07.28. | 19:00

KVÍZ-EST – Minden, ami 2000-es évek

A '90-es évek kvíz sikerén felbuzdulva tovább robogunk az idővonalon. Millenium, világvége, Facebook, Justin Bieber... Lesz itt popkultúra, irodalom, botrány, tudomány, sport, logika, retro érzés, reklámok. Szóval minden, ami 2000-es évek! Jegyek elővételben és a helyszínen: 1000 Ft

08.02. | 20:00

CSORBA LÓRÁNT (LÓCI JÁTSZIK) AKUSZTIK KULT-Udvar

Csorba Lóci 2014-ben tört be a magyar könnyűzenei életbe, amikor a 'Van valami furcsa és megmagyarázhatatlan' című film zenéjének megírása után saját zenekarát is megalapította, Lóci játszik néven. A hattagú zenekar, amely az elmúlt években szinte az összes hazai fesztivál és klub színpadán fellépett. A dalok nagy része azonban még mindig egy szál gitárral születik, így azok az eredeti, egyszemélyes felállásban is remekül működnek. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

08.04. | 19:00

WOLTAGE X GERIQ Garden Live Act '23

A WOLTAGE X FRIENDS egy három részes sorozat, ami akusztikus és elektronikus zenék intuitív kombinációja. A második alkalom vendége: GeriQ. GeriQ: 2020-ban szeretett bele a dawless live acetésbe, azon belül is kifejezetten az improvizatív alkotás élménye szippantotta be teljesen. Jegyek elővételben: 1000 Ft | Jegyek a helyszínen: 1500 Ft

08.09. | 20:00

HAJDU KLÁRA & SZAKONYI MILÁN DUÓKONCERT KULT-Udvar

Hajdu Klára és Szakonyi Milán neve ismerősen csenghet a jazz és a könnyűzene rajongóinak egyaránt. Klára a hazai jazz élet kiemelkedő énekes-dalszerzője és tanára. 15 éves, kétszeres Fonogram-jelölt quartet-

FENNTARTHATÓ TÁRGYALKOTÁS: NYÁRI TÁBOROK A K11-BEN

Nyári napközis tábor felsősöknek a K11-ben! Időpontok:

1. turnus: 2023. július 24. – július 28.

2. turnus: 2023. július 31. – augusztus 4.

Helyszín: K11 Művészeti és Kulturális Központ, 1075 Budapest Király u. 11.

A tábor díja: 35.000 Ft

Korosztály: 10-14 év Max. létszám: 8 fő.

Az alkotótábor célja a fenntarthatóság és a vizuális képességek fejlesztésének kreatív összekapcsolása. A program résztvevői játékos feladatok során ismerkednek meg különböző anyagok új felhasználási lehetőségeivel.

Workshop vezető: Harsány Patrícia

Harsány Patrícia a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Tárgyalkotás BA, Ékszertervezés MA és Design-és vizuálművészet tanár MA szakjain szerzett diplomáit.

A napközis tábor hétfőtől péntekig, 8:30-tól 16:30-ig tartanak, a napközi előtt 8:00-tól és a napközi után 17:30-ig felügyeletet biztosítunk.

A részvételi díj napi egyszeri étkezést (ebédet) tartalmaz, magába foglalja a szakmai és anyag-költségeket.

Jelentkezés: Jelentkezni az alábbi

úrlapok kitöltésével lehet:

Július 24. – 28:

<https://forms.gle/CkQHyQ5owCz8xFFh7>

Július 31. – augusztus 4:

<https://forms.gle/2rep2ni7966uUkcBA>

Az űrlap kitöltése után a jelentkezővel felvesszük a kapcsolatot és tájékoztatjuk a fontosabb információkról és a befizetés menetéről.

előre, 2123 Magyarországra repíti a nézőt. Az emberség túlélésének kegyetlen ára van, egy férfi minden szabályt áthág, hogy megmentse a felesége életét. A program a Hernád Ház és a Róth Múzeum közös szervezésében valósul meg. A vetítés 20:00-kor kezdődik, a vetítés előtt 19:00-tól a rendezők beszélnek a film készítésének részleteiről. Jegyár: 1500 Ft

08.10. | 19:00

PAPÍRON BUDAPEST építészeti szakmai beszélgetés

Budapest 150. születésnapjának alkalmából idén a hazai építészeti, várostörténeti és turisztikai szcéna újraértelmezte és kiemelte a város értékeit. Milyen új jelentésrétegeket kapott Budapest? Hogyan tudunk a városi tereinkre új nézőpontokból közelíteni? A beszélgetésen Budapest-rajongó építészeti szakemberekkel vitatjuk meg a témát. Az esemény megelőzően 19:00-ig az érdeklődők megtekinthetik a múzeum kiállítótereit belépőjegyváltás ellenében.

Július 13. – augusztus 24. között

CHILL GARDEN – NYÁRI SZABADTÉRI PROGRAMSOROZAT

A Róth Miksa Emlékház és Gyűjtemény és a K11 LABOR közös nyári programsorozata, melyben a kortárs design, film, animáció, tánc és építészet aktuális kérdéseivel foglalkozunk meghívott előadókkal, tervezőkkel és alkotókkal közösen. Jegyvásárlás online és a helyszínen.

07.13. | 17:00-22:00

DELI & DESIGN – design vásár a Róth udvarán!

Ismerd meg a magyar termelőket, kóstold meg finomságait, és vigyél haza magaddal egy magyar design tárgyat! Este zenével és videó vetítéssel változtatjuk titkos kertté Róth Miksa egykori otthonának és műhelyének udvarát. A múzeum kiállítása ezen a napon 19:00-ig, belépőjegyek megvásárlásával látogatható (teljes árú jegy 1000 Ft, diák/nyugdíjas jegy 500 Ft)

07.20. | 19:00

HERNÁD X RÓTH: FILMNETÍTÉS ÉS BESZÉLGETÉS – Reisz Gábor: Rossz versek

Rossz versek, 2018, 97 perc

A harmincas éveik elején járó rendező, Merthner Tamás magánélete váratlanul darabokra hullik, amikor párizsi ösztöndíját töltő barátja, Anna szakít vele... A program a Hernád Ház és a Róth Múzeum közös szervezésében valósul meg. A vetítés 20:00-kor kezdődik, a vetítés előtt 19:00-tól a rendező mesél a film készítésének kulisszatitkairól. Jegyár: 1500 Ft A

program a Hernád Ház és a Róth Múzeum közös szervezésében valósul meg.

07.27. | 19:30

WILLANY LEÓ TÁRSULAT

A Willany Leó Improvizációs Táncszínház 2008-ban alakult Grecsó Zoltán koreográfus, táncpedagógus vezetésével. A kreatív közösségi alkotóműhelyben a tánc, a zene és az improvizáció eszköztárával dolgozzák fel az alkotókat érdeklő témákat. Az előadás 20:30-kor kezdődik, előtte 20:00 órától tematikus műtárgysétát tartunk a Róth Miksa Emlékház és Gyűjtemény kiállítótereiben, melynek központi témája a mozgás. Jegyár: 2500 Ft

08.03. | 19:00

HERNÁD HÁZ X RÓTH: filmvetítés és beszélgetés Bánóczki Tibor és Szabó Sarolta: Műanyag égbolt

Műanyag égbolt, 2023, 110 perc

A 2023-as Berlini Nemzetközi Filmfesztiválon nagy sikerrel bemutatott Műanyag égbolt (16) animációs science-fiction film, melynek cselekménye 100 évvel

CSÁNYI 5 Erzsébetvárosi Zsidó Történeti Tár

Budapest VII. ker., Csányi u. 5. Telefon: +36 1 369 3688, e-mail: csanyi5@eromuvhaz.hu, nyitvatartás: hétfőtől csütörtökig és vasárnap 14–18 óráig, pénteken: 10–14 óráig, szombaton: zárva. Jegyek kaphatók a helyszínen a nyitvatartási időben és a rendezvények előtt.

07.20. | 18:00

A HÁROM MANUSCH – kávéházi koncert

A koncert helyszíne a Csányi utca 5. Hircz Kávéháza, ahol ehetsz egy babkát, ihat egy finom kávét, pohár bort, beszélgethetsz és jó zenét hallgathatsz. A belépés díjtalan. Akik zenélnek: Horváth Márk, Kardos Dániel, Vajdovich Árpád. Az eseményre a belépés ingyenes.

08.03. | 18:00

SZUNYOGH SZABOLCS ZSIDÓ KÜLÖNLEGESSÉGEI A CSÁNYI FACEBOOK-OLDALÁN

Téma: Nagy magyar zsidó sportolók - Kronberger Lili, Elek Csibi, Keleti Éva. A program ingyenes.

08.06. | 18:00

ELFELEDETT EMBEREK, ÉPÜLETEK ÉS ESEMÉNYEK – séta Deák Gáborral

Szó lesz többek között arról, hogy hol járt a 2-es villamos, mi történt a mikvével a háború alatt, vagy, hogy ki volt Brandi Jenő? És még sok más érdekességről mesél Deák Gábor. Jegyár: 2000 Ft

08.10. | 17:00

EKLEKTIKUS ERZSÉBETVÁROS

Helytörténeti séta Bóka B. Lászlóval

Az esemény Erzsébetváros Önkormányzata Értéktár Bizottságával együttműködve valósul meg. A séta ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Regisztrálni a csanyi5@eromuvhaz.hu e-mail címen lehet.

Róth Miksa Emlékház és Gyűjtemény

Budapest VII. ker., Nefelejcs utca 26.

Jegyek kaphatók online a jegy.hu és a jegyx1.hu oldalakon, valamint a helyszínen. www.facebook.com/rothmuzeum és www.eromuvhaz.hu, e-mail: titkarsag@eromuvhaz.hu

07.15. | 18:00

A VELÜNK ÉLŐ ERZSÉBETVÁROS

Téma: Mesterségek

Beszélgetések a Róth Múzeum kertjében

Pest-Buda-Óbuda egyesítésének 150. évfordulója alkalmából a Budapest 150 emlékéhez kapcsolódóan 'A velünk élő Erzsébetváros' címmel három alkalmas, vetítéssel egybekötött élő-történeti beszélgetés-sorozatot rendezünk. Erzsébetvárosra mindig is jellemző volt a kismesterségek jelenléte. Kapualjakban, lépcsőfordulóknál, pincékben, szuterénekben húzódtak meg az apró boltocskák, ahol a mesterek minden gondunkat, bajunkat megoldották, de legalábbis kísérletet tettek rá. Közben lehetett beszélgetni, mert mindenki ismert mindenkit...

A júliusi beszélgetés résztvevői:

Grünberger Gábor (művészi csillárkészítő),

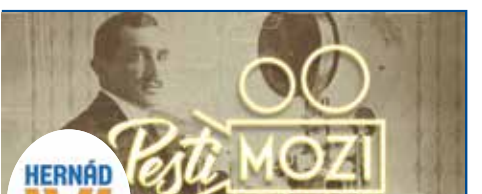
Mihalcik Gyuláné (szabónő),

Mihályi László (kártyas mester)

és Zoltán Tamás (ötvös-iparművész).

Moderál: Bóka László, az Erzsébetvárosi Hagyományápoló, Városvédő, -fejlesztő Kulturális Egyesület elnöke.

A projekt a Budapest 150 emlékév részeként, a Fővárosi Önkormányzat és a Budapesti Művelődési Központ anyagi támogatásával valósul meg. A programon a részvétel ingyenes!

Budapest VII. ker., Hernád u. 46.

Jegyek kaphatók online a jegy.hu és a jegyx1.hu oldalakon, valamint a helyszínen. <https://www.facebook.com/pestimozi> és www.hernadhaz.hu, e-mail: pestimozi@eromuvhaz.hu

SZUSI SZERINT

Saly Noémi: Semmiből is finomat

Saly Noémi nagyon népszerű Erzsébetvárosban, a Csányi5 megtelik, ha ő elkezd ott mesélni bármiről. Saly

Noémi mindent tud Budapestről, sőt, szakácskönyveket is ír, mert szerinte a szakácskönyvek történeti források, a receptes gyűjteményekben női sorsok elevenednek meg. Már egyszer megírta, hogyan lehet *Semmiből is finomat* főzni, az első kiadás nyomtalanul fogyott el a polcokról. Most viszont nem kalandvágából akarnak semmiből főzni az emberek, hanem anyagi megfontolásból, annyira drága lett az élelmiszer, azért.

Gyerekkoromból emlékszem Vilma néni szakácskönyvére, egybe volt befűttes gumizva és zacskózva Dédike gyöngybetűkkel írt receptjeivel, benne Mancsi nagyon jó pogácsájával, meg Etus keksztekerével, amit majd át fogok örökíteni zacskóstul Flóra lányomnak, továbbadva a családi stafétát, hogy az üknagymamája hogyan és miből főzött, sütött. Saly Noémi szerint fontos, hogy a kéziratos szakácskönyvek ne végezzék a kukában, hisz egy ilyen iromány a gasztronómiai anyanyelvünk része, olyasmí, mint a zenei anyanyelvünk Kodállal, Bartókkal, a mol-pentatonnal.

Saly Noémi könyve a hadiháztartások szakirodalmára épít, meghagyva a kor beszédét, hozzászöve saját, jóízű stílusát. A háború utáni nincstelenséggel a városi nők szembesültek leginkább, a szétrombolt városokban nem kapirgált csirke, s egy árva tehénke se lófrált, muszáj volt a konyha elszánt hóseinek maradványokból, fortélyokkal előállítani a család napi betevőjét. Olyan receptek születtek meg, mint a Háborús nyúl, a Lencsebifsztek, vagy az Ikraleves.

A Háborús nyúlnak semmi köze a tepsifűleshez: voltaképpen a tegnapi krumplipüré, amit szalonnával körberakott őzgerinc formában sütöttek pirosra. A Lencsebifsztek, akár egy indiai, vegán étel: tojással, zabkásával, kenyérmorzsával, liszttel keverjük el a hagymával főtt lencsét, s forró zsiradékban kisütjük, hagymamártással, burgonyasterccel körözzük, jelentősen ez bármit. Az Ikraleves Saly Noémi kedves étele ma is: jó krémes, aranyszínű sárgaborsó leves, amibe a végén halikra és tejszín kerül, pecásoknak kötelező.

Az én Dédikém a múlt század elején született, átélte két világháborút, meg egy '56-ot. Nagy tudósa volt a semmiből főzésnek. Kislányként rajongtam a Babkásáért, amit pirított hagymás zsírral tunkolva, kenyérral tölttem magamba, s tőle tanultam meg Semmicskét készíteni: a hús panírozásának maradványát összekeverni, fasírtként kisütni. Gyerekként mennyekbe találtam.

Saly Noémi abszolút kedvence ma is a Spenótpacsni: nem kell hozzá más, csak a spenótfőzelék maradványa. Tojással, prézlivel szaporítjuk a már kissé megdermedt spenótot, ha akarjuk, bundázzuk, majd bő zsiradékba adagoljuk, kilapítjuk, megsütjük. Én még talán mártogatnám is egy kis fokhagymás-tejfölös szószba, bár a tejföl már szintén baromi drága.

Szóval újra megjelent a *Semmiből is finomat* 130 recepttel, hozzáigazítva a mai bolti árakhoz és piaci lehetőségekhez. Új ízeket, trükköket tanulhatunk belőle. És benne van a szeretet: dédanyáinké, Noémié egyaránt.

Hát, hadigazdálkodásra fel!

Szusi

A júniusi számunkban megjelent keresztrejtvény megoldása: DEZSŐ HÁNY PERCRE ÁLLÍTOTTAD BE A MIKROT?

A megfejtés beküldői közül Néma Péter olvasónk nyert két jegyet az Örkény színház egyik őszi előadására. Gratulálunk!

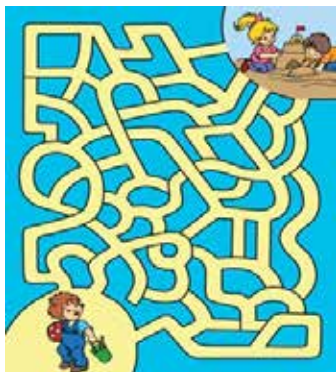
A júliusi megfejtést az ujstag@erzsebetvaros.hu címre várjuk. Ebben a hónapban kedvezzen önnek a szerencse!

A POÉN 1. RÉSZÉ	CIMZETES, RÖVIDEN MESTER- EMBER	ARÁNY SEKÉLY VÍZBEN GÁZOL	RÁDIUSZ, RÖVIDEN SPORT- MÁRKÁ	AGYAG- DARAB!	ORTO- RÖVIDEN	A PARKO- LÓ JELE ÉKKÖVES FEJDISZ	RETTE- NETES (FÉLELEM) FÜRDŐZŐ
MINŐSÉG- ROMLÁS							
FÁSULT- SÁG, KÖZÖNY					JELEZ A KEZÉVEL VÍZPAR- TIFA		
LOPÓTÖK, NÉPIESEN				SPORT- SZERÜ			
IRODALMI MŰNEM				ÁLLÓVÍZ- BEN ÉLŐ			
			ZENE- DARAB RAJZFILM- HÓS EB			BELÜL NAGY! NYUGATI MEGYÉNK	
LITER- RÖVIDEN LABDA- JÁTEK				A POÉN 2. RÉSZÉ GÖRÖG BETŰ			JÖJJ KÖ- ZELEBB! RÓMAI 1-ES
PÁROSAN NYES!		ÁTKELŐ A FOLYÓN BORULNI KEZDI			...IN HUNGARY VÍVÓ- ÁLLÁS		POND, RÖVIDEN ÁTÚT, A KÖZEPÉN!
A TÁRGY RAGJA	FESTETT KELME TASZÍT				RÖVID- NADRÁG CSERÉBE		HAGYMA- FAJTA AZONNALI
A NAGY- MAMA KED- VENCE				A VÉGE ELEJE! FRISS (ÚJSÁG)		ELFOGY A GYERTYA HÁLÓBAN A LABDA!	AMELY OKBÓL
DÍVÁNY SZÉLEI!		BÓK VÉGE! MÁSOD- PERC, RÖVIDEN	LAPSZÉL AZONOS MÁSSAL- HANGZÓK				GYÓGY- NÖVÉNY FALAZÓ- ELEM
... ANTI; MESEHÓS			TÁROLÓ- ESZKÖZ EME			VEREM SPANYOL ÉS SVÉD AUTÓJEL	MENNYEI REVÜTÁN- COSNÓ
						ARRÉBB HÚZ A SZÉN VEGYJELE	BETŰ, KIEJTVE KOPPEN- HÁGAI
AMPER, RÖVIDEN	A						

GYERMEKREJTVÉNY

Melyik úton jut el a kisfiú
a barátaihoz?

Írj az ábra üres négyzeteibe 1 és 6 közötti egész számokat úgy, hogy minden sorban, minden oszlopban, az átlókban és a vastag vonalakkal határolt területeken belül minden szám egyszer forduljon elő!

		3	1		
5		1	3		2
3		6	4		1
		5	2		

Találd meg a két kép közti
öt apró különbséget!

Megfejtések:

TRÓFEA GRILL ÉTTEREM KIRÁLY UTCA

Korlátlan étel- és
italfogyasztás fix áron!

Hétfőtől péntekig

ebéridőben:

8 990 Ft/fő

Hétfőtől csütörtökig

vacsoraidőben:

11 990 Ft/fő

Péntek vacsoraidőben,

hétvégén egész nap

és ünnepnapokon:

13 990 Ft/fő

1061 Budapest, Király u. 30-32.

+36 1 878 0522 | +36 20 999 8797

trofea.kiraly@gmail.com

WWW.TROFEA.HU

Étel-házhozszállítás

Telefonon és weboldalon érkező rendelések esetén
10% kedvezményt biztosítunk az árból!

+36 30 878 0505;

+36 1 878 0505

KIPUFOGÓ KLINIKA

KIPUFOGÓ, KATALIZÁTOR, FLEXIBIL

MŰSZAKI VIZSGA

1141. Bp. Fogarasi út 189.

Tel: 06/1-383-8055

www.kipufogo.hu

A lap terjesztésével kapcsolatos
észrevételeiket kérjük, jelezzék az

ujstag@erzsebetvaros.hu
e-mail-címen

Erzsébetváros Önkormányzatának havonta
megjelenő, ingyenes lapja.
Kiadja: Budapest Főváros VII. Kerület
Erzsébetváros Polgármesteri Hivatal.

A kiadásért felelős személy: Tóth László
1073 Budapest, Erzsébet krt. 6. | Tel.: 06 (1) 462-3100.
Megjelenik 38 000 példányban
ISSN 2062-5812 | Online ISSN 2062-5898

Főszerkesztő: Barát József
Rovatvezetők: Bóka B. László, Buják Attila, Sándor Zsuzsanna,
Török Zsuzsa Gyöngy | Fotó: Bazánth Ivola, Kissimon István
Olvasószerkesztő: Dalia László | Tördelés: Komornik Andrea

A szerkesztőség elérhetőségei: ujstag@erzsebetvaros.hu
Tel.: 06 (1) 462 3142.
Nyomda: PLEXprint Kft., 2131 Göd, Budai Nagy Antal utca 13.
Hirdetésfelvétel: hirdetes@erzsebetvaros.hu.
A megjelenő hirdetések tartalmáért és az azokban foglalt
szolgáltatások, ajánlatok minőségéért, valóságtartalmáért a
lap kiadója és az Erzsébetváros újság nem vállal felelősséget.

ABLAKFELÚJÍTÁS

A 7. kerületi önkormányzat ablakkorszerűsítési PÁLYÁZATON
résztevők részére a kivitelezési munkákat vállaljuk.

Borz István 06 20 384 14 71 • Borz Dániel 06 30 092 6863